

**Звіт кафедри міжнародної економіки і
соціально-гуманітарних дисциплін
з наукової та науково-технічної діяльності
за 2023-2024 навчальний рік**

1. Опубліковано монографій: 2 (у тому числі за участю молодих вчених 1).
 - 1.1. В Україні: – (у тому числі за участю молодих вчених –).
 - 1.2. За кордоном, мовами країн ОЕСР та/або ЄС: 2 (у тому числі за участю молодих вчених 1).
 - 1.3. Які індексуються у Scopus та/або Web of Science: – (у тому числі за участю молодих вчених –).
 - 1.4. У відкритому доступі: 2 (у тому числі за участю молодих вчених 1).
2. Опубліковано розділів монографій, які індексуються у Scopus та/або Web of Science: – (у тому числі за участю молодих вчених –).
3. Опубліковано статей 43 (у тому числі за участю молодих вчених 15).
 - 3.1. В Україні: 41 (у тому числі за участю молодих вчених 14).
 - 3.2. За кордоном: 2 (у тому числі за участю молодих вчених 1).
 - 3.3. У виданнях, які індексуються у Scopus та/або Web of Science в наукових журналах з квартилями Q1- Q2 2 (у тому числі за участю молодих вчених 1).
 - 3.4. У виданнях, які індексуються у Scopus та/або Web of Science в наукових журналах з квартилями Q3- Q4 – (у тому числі за участю молодих вчених –).
 - 3.5. У виданнях, що індексуються у міжнародній наукометричній базі даних Copernicus: 16 (у тому числі за участю молодих вчених –).
 - 3.6. У фахових наукових виданнях України категорії Б 27 (у тому числі за участю молодих вчених 3).
 - 3.7. У відкритому доступі: 43 (у тому числі за участю молодих вчених 15).
4. Опубліковано словників, каталогів, довідників та енциклопедій – (у тому числі за участю молодих вчених –).
 - 4.1. У відкритому доступі: – (у тому числі за участю молодих вчених –).
5. Опубліковано підручників, навчальних посібників: – (у тому числі за участю молодих вчених –).
 - 5.1. У відкритому доступі: – (у тому числі за участю молодих вчених –).
6. Опубліковано публікацій у матеріалах конференцій (Proceedings), які індексуються у Scopus та/або WoS: – (у тому числі за участю молодих вчених –).
 - 6.1. У відкритому доступі: – (у тому числі за участю молодих вчених –).
7. Кількість проведених наукових заходів (згідно листа ІМЗО): –.
 - 7.1. Всеукраїнських: –.

7.2. Міжнародних: –.

8. Ініціативно-дослідні роботи, зареєстровані в УкрІНТЕІ: 1.

Держбюджетна НДР «Теорія і практика інтелектуального та інноваційно-інформаційного розвитку національної економіки України в умовах глобальних та євроінтеграційних викликів (номер держреєстрації 0122U201341, 2023-2026 рр.).

Студентська наука

1. Кількість студентів денної форми навчання, які брали участь у виконанні НДДР: –.
2. Кількість опублікованих статей за участю студентів: 4.
3. Кількість опублікованих тез доповідей студентів: 49 (з них самостійно виконані студентами 47).
4. Кількість проведених наукових заходів (згідно листа ІМЗО) –:
 - 4.1. Всеукраїнських: –.
 - 4.2. Міжнародних: –.
5. Кількість студентів, що приймали участь в наукових заходах 49:
 - 5.1. У всеукраїнських: 49.
 - 5.2. У міжнародних: –.
6. Переможці конкурсів, проєктів, стипендіати тощо: 1.

Завгородній Костянтин Олександрович, ЕК02-19м, переможець І-го туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт, диплом І ступеня.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ОПИС МОНОГРАФІЙ:

1) Цурканова І.О. Current state of the development of science in Ukraine: problems and prospects (political and economic aspect). *Innovations in the Education of the Future: Integration of Humanities, Technical and Natural Sciences* : International collective monograph, FIT CTU in Prague 2023. P. 659-677. (CHAPTER 36, особистий внесок - 1,8 др. арк., без співавторів). DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10262133>

Автори: Цурканова, Ірина Олександрівна

Ідентифікатор авторів ORCID:

І. Цуканова: 0000-0002-7152-4448

Назва монографії:

CURRENT STATE OF THE DEVELOPMENT OF SCIENCE IN UKRAINE: PROBLEMS AND PROSPECTS (POLITICAL AND ECONOMIC ASPECT)

СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ НАУКИ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ (ПОЛІТИКО-ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ)

Видавництво:

FIT CTU in Prague

Анотація

УК: Актуальність дослідження зумовлена необхідністю вивчення та проведення аналізу сучасного стану освіти та науки в Україні, адже, починаючи з 24 лютого 2022 року, наша країна перебуває у нових реаліях. Однак, незважаючи на ситуацію, інновації в освіті передбачають інтеграцію знань з різних галузей - гуманітарних, технічних та природничих наук. Це дозволяє дослідникам розвивати більш глибоке та комплексне розуміння складних проблем. В майбутньому роботодавці все частіше будуть вимагати від працівників широкого спектру навичок, включаючи, як гуманітарні, так і технічні здібності. Інтеграція цих галузей у навчальний процес зможе підготувати студентів до майбутніх викликів ринку праці. Ми вважаємо, що новаторські ідеї та розвиток сучасних технологій, зазвичай, відбуваються на стику різних галузей науки, а інтеграція ряду спеціальностей сприяє створенню умов для інновацій. **Мета.** Метою даного дослідження є вивчення та аналіз сучасного стану освіти та науки в Україні за останні декілька років. Визначено основні недоліки та проблеми, з якими стикається наукова галузь нашої країни, включаючи воєнний стан, бюджетне фінансування, науковий кадровий потенціал, рівень інновацій тощо, а також запропоновано перспективи для подальшого розвитку науки в Україні. **Методика.** У науковій роботі представлено методiku аналізу витрат на виконання наукових досліджень і розробок за видами робіт, а також видатки на наукову і науково-технічну діяльність. Розглянута методологія може бути використана політичними та економічними експертами, а також педагогами вищих навчальних закладів за рівнем акредитації. Автором доведено, що сьогоденний розвиток науки безпосередньо пов'язаний з політикою, економікою та фінансами, тому що інвестиції в науку мають важливий економічний аспект, а політичні рішення щодо виділення бюджетних коштів для наукових досліджень і розробок визначають ефективність інноваційного розвитку країни. Також варто зазначити, що зміни в системі управління наукою та освітою також є важливою політичною ініціативою, а реформи можуть впливати на структуру та ефективність наукової діяльності та освітньої системи. **Результати.** Робота носить практичний характер і спрямована на надання методики аналізу сучасного стану науки, адже

результатом дослідження є не тільки виявлені проблеми, а ще запропоновано шляхи їх вирішення, оскільки високий рівень наукових досягнень сприяє економічному зростанню країни, а збереження висококваліфікованих працівників дозволить проводити дослідження і розробки в межах наукових програм, що сприятимуть розвитку підприємництва та створенню нових ринків в Україні. **Наукова новизна.** Вперше проведено комплексний аналіз сучасного стану освіти та науки в Україні з акцентом на інтеграцію знань з різних галузей – гуманітарних, технічних та природничих наук. Це дозволяє виявити глибокі взаємозв'язки та синергетичні ефекти, що сприяють інноваційному розвитку. **Практична значимість.** На основі аналізу сучасного стану науки та освіти в Україні запропоновано конкретні рекомендації щодо вдосконалення системи управління наукою та освітою. Це включає зміни в політиці фінансування, реформи управлінських структур та покращення умов для наукових досліджень.

Ключові слова: молодь, наука, освіта, інновації, технології, політика, економіка, фінанси, бюджет.

EN: **Purpose.** The relevance of the study is determined by the need to study and analyze the current state of education and science in Ukraine, because starting from February 24, 2022, our country is in new realities. However, despite the situation, innovations in education involve the integration of knowledge from various fields - humanitarian, technical and natural sciences. This allows researchers to develop a deeper and more comprehensive understanding of complex problems. In the future, employers will increasingly demand from employees a wide range of skills, including both humanitarian and technical abilities. The integration of these fields into the educational process will be able to prepare students for the future challenges of the labor market. We believe that innovative ideas and the development of modern technologies usually take place at the intersection of different fields of science, and the integration of a number of specialties contributes to the creation of conditions for innovation.

The purpose of this study is to study and analyze the current state of education and science in Ukraine over the past few years. The main shortcomings and problems faced by the scientific industry of our country, including the state of war, budgetary funding, scientific personnel potential, the level of innovation, etc., are identified, and prospects for the further development of science in Ukraine are also proposed.

The scientific work presents the method of analysis of costs for carrying out scientific research and development by types of work, as well as expenses for scientific and scientific and technical activities. The considered methodology can be used by political and economic experts, as well as teachers of higher educational institutions according to the level of accreditation. The author proved that the current development of science is directly related to politics, economy and finance, because investments in science have an important economic aspect, and political decisions regarding the allocation of budget funds for scientific research and development determine the effectiveness of the innovative development of the country. It is also worth noting that changes in the management system of science and education are also an important political initiative, and reforms can affect the structure and efficiency of scientific activity and the educational system.

The work is of a practical nature and is aimed at providing a methodology for analyzing the current state of science, because the result of the research is not only identified problems, but also proposed ways to solve them, since a high level of scientific achievements contributes to the economic growth of the country, and the preservation of highly qualified workers will allow conducting research and development in within the scope of scientific programs that will contribute to the development of entrepreneurship and the creation of new markets in Ukraine. **Originality.** For the first time, a comprehensive analysis of the current state of education and science in Ukraine was conducted with an emphasis on the integration of knowledge from various fields - humanities, technical and natural sciences. This makes it possible to reveal deep interconnections and synergistic effects that contribute to innovative development. **Practical value.** Based on the analysis of the current state of science and education in Ukraine, specific recommendations for

improving the science and education management system are proposed. This includes changes in funding policies, reforms of management structures and improved conditions for scientific research.
Key words: youth, science, education, innovations, technologies, politics, economy, finances, budget.

2) Bilotserkivets V.V. Проблеми репрезентації стратегій соціально-економічного розвитку в епоху зрілого та пізнього Середньовіччя в творчості Вільяма Шекспіра: мікро- та макроекономічні аспекти. *Science and Education in the Third Millennium: Information Technology, Education, Law, Psychology, Social Sphere, Management*. International collective monograph. Institute of Public Administration Affairs. Lublin, Polska, 2024. P. 160-182. ISBN 978-83-8030-560-2 DOI 10.5281/ZENODO.11406888 URL: <https://zenodo.org/records/11447811>

Автори: Білоцерківець, Володимир Вікторович

Ідентифікатор авторів ORCID:

В. В. Білоцерківець: ORCID 0000-0002-6740-4611

Назва розділу монографії:

Проблеми репрезентації стратегій соціально-економічного розвитку в епоху зрілого та пізнього Середньовіччя в творчості Вільяма Шекспіра: мікро- та макроекономічні аспекти. *Science and Education in the Third Millennium: Information Technology, Education, Law, Psychology, Social Sphere, Management*.

Problems of Representation Strategies of Social and Economic Development in the High and Late Middle Ages in the Work of William Shakespeare: micro and macro Aspects. *Science and Education in the Third Millennium: Information Technology, Education, Law, Psychology, Social Sphere, Management*.

Видавництво:

Institute of Public Administration Affairs. Lublin, Polska

Анотація:

УК: Дослідження присвячено вивченню теоретико-методологічної проблеми формування стратегії соціально-економічного розвитку в епоху зрілого та пізнього Середньовіччя, особливостей їх відображення у творчості Вільяма Шекспіра. Розкрито онтологічні та гносеологічні засади репрезентації соціально-економічних стратегій на мікро- та макрорівнях у працях англійського мислителя. Розвинуто наукове розуміння причин, змісту та принципів радикальних соціально-економічних перетворень в європейських країнах в умовах зрілого та пізнього Середньовіччя, показано особливості їх протікання в координатах діади виклик-відгук. Теоретично обґрунтовано засадничі фактори, що викликали прискорення інноваційного розвитку, обумовили радикальні зміни у соціально-економічному ландшафті, переобрання Західною Європою та, зокрема, Англією ролі провідників оновлення, агентів реалізації нової парадигми соціально-економічної еволюції. Визначено специфіку формування в умовах кардинальних трансформацій в господарському та соціальному житті зрілого Середньовіччя та доби Ренесансу меркантилістської концепції протекціонізму національних ринків. Проведено аналіз сприйняття драматургом сучасних йому соціально-економічних реалій, показано особливості авторського переосмислення та імплантації ідеологем меркантилізму в контексті літературної творчості. Розкрито модальності відображення в англійській драматургії колоніальної політики в сфері торгівлі, відзеркалення засад становлення капіталістичного способу виробництва, модернізації відповідно до нових соціально-економічних умов товарно-грошових відносин, розвитку експортно-імпорتنих операцій, формування мережі сидячих та блукаючих торговців, специфіку їх соціально-економічних стратегій. Показано та проаналізовано інструментарій

репрезентації в творчості В. Шекспіра особливостей побудови логістичної мережі венеціанських неогоціантів в контексті торгівлі між метрополією та колоніями й периферією.
Ключові слова: Вільям Шекспір; соціально-економічний розвиток; зріле та пізнє Середньовіччя; репрезентація; літературна творчість; мікроекономіка та макроекономіка; меркантилізм.

EN: The study is devoted to the study of the theoretical and methodological problem of the formation of the strategy of social and economic development in the High and Late Middle Ages, the peculiarities of their reflection in the works of William Shakespeare. The ontological and epistemological foundations of the representation of socio-economic strategies at the micro- and macro- levels in the writings of the English genius are revealed. The scientific understanding of the causes, content and principles of radical socio-economic transformations in European countries in the conditions of the High and Late Middle Ages is developed. The peculiarities of their course in the coordinates of the challenge-response dyad are shown. A theoretical substantiation of the factors that caused the acceleration of innovative development was carried out. The reasons for radical changes in the socio-economic landscape, Western Europe and England assuming the role of leaders of renewal, agents of the implementation of a new paradigm of socio-economic evolution are revealed. The specifics of the formation of the mercantilist concept of protectionism of national markets in the conditions of radical transformations in the economic and social life of the High and Late Middle Ages and the Renaissance are determined. An analysis of the playwright's perception of his contemporary socio-economic realities is carried out. The peculiarities of the author's rethinking and implantation of mercantilism by the ideologist in the context of literary creativity are shown. The modes of reflection in the English dramaturgy of the colonial policy in the field of trade, the reflection of the foundations of the formation of the capitalist mode of production are disclosed. As well as a creative representation of modernization in accordance with the new socio-economic conditions of commodity-monetary relations, the development of export-import operations, the formation of a network of sedentary and itinerant traders, the specifics of their socio-economic strategies. The tools of representation in the work of W. Shakespeare of the peculiarities of the construction of the logistic network of Venetian negotiators in the context of trade between the metropolis and the colonies and the periphery are shown and analyzed.

Keywords: William Shakespeare; socio-economic development; the High and Late Middle Ages; representation; literary creativity; microeconomics and macroeconomics; mercantilism.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ОПИС СТАТЕЙ:

1_Бібліографічний опис статті:

Ковальчук К.Ф., Лебедєва В.К. Теоретико-економічні аспекти фрілансу в контексті цифрової економіки. *Грааль науки*. 2024. № 39. С. 33–38. DOI: 10.36074/grail-of-science.10.05.2024.001

Автори:

Ковальчук, Костянтин Федорович, Лебедєва, Валентина Костянтинівна

Ідентифікатор авторів ORCID:

К. Ковальчук: ORCID 0000-0003-2282-0598; В. Лебедєва: ORCID 0000-0002-2744-5435

Назва статті:

Теоретико-економічні аспекти фрілансу в контексті цифрової економіки.

Theoretically-economic aspects of freelancing in the context of the digital economy.

Видавництво:

ГО «Європейська наукова платформа»; НУ Інститут науково-технічної інформації та співпраці»

Анотація:

UK: **Мета.** Автори ставлять за мету дослідження соціально-економічного змісту фрілансу та можливих наслідків його розвитку в контексті «економіки солідарності». **Методика.** Застосовано методiku системного підходу. **Результати.** Досліджено систему елементів цифрової економіки, зокрема, особливості підсистеми фрілансу. **Наукова новизна.** Автори вперше визначили особливості використання спільних ресурсів у цифровій економіці та кастомізації як відповідній їй формі виробництва та споживання. **Практична значимість.** Отримані результати допоможуть в організації виробництва на підприємствах «економіки солідарності».

Ключові слова: цифрова економіка; фріланс; економіка солідарності; інформаційно-комунікаційні технології; кастомізація.

EN: **Purpose.** The authors aim to study the socio-economic content of freelancing and the possible consequences of its development in the context of the "solidarity economy". **Methodology.** The methodology of the system approach is applied. **Findings.** The system of elements of the digital economy was studied, in particular, the peculiarities of the freelance subsystem. **Originality.** The authors for the first time identified the peculiarities of the use of shared resources in the digital economy and customization as a form of production and consumption corresponding to it. **Practical value.** The obtained results will help in the organization of production at "solidarity economy" enterprises.

Keywords: digital economy; freelance; solidarity economy; information and communication technologies; customization

2_Бібліографічний опис статті:

Лебедева В.К., Ковальчук К.Ф., Ковальчук Д.К. Флексибілізація ринку праці в контексті економіки солідарності. *Актуальні проблеми розвитку економічної теорії в умовах сучасних викликів:* Матеріали XIX Всеукраїнської науково-практичної конференції «Покританівські читання», м. Одеса, 1 грудня 2023 р. Одеса : ОНЕУ, 2023. С. 37-40.

Автори: Лебедева, Валентина Костянтинівна, Ковальчук, Костянтин Федорович, Ковальчук, Дар'я Костянтинівна

Ідентифікатор авторів ORCID:

В. Лебедева: ORCID 0000-0002-2744-5435; К. Ковальчук: ORCID 0000-0003-2282-0598;

Д. Ковальчук: ORCID 0000-0003-2559-6413;

Назва статті:

Флексибілізація ринку праці в контексті економіки солідарності

Labor market flexibility in the context of the solidarity economy

Видавництво:

Одеський національний економічний університет

Анотація:

UK: **Мета.** Автори ставлять за мету дослідження флексибілізації ринку праці в умовах економіки солідарності. **Методика.** Застосовані методи логічного, історичного та компаративного аналізу. **Результати.** Досліджено принципи і еволюцію економіки солідарності та її роль для флексибілізації ринку праці. **Наукова новизна.** Автори вперше обґрунтували доцільність флексибілізації ринку праці в економіки солідарності. **Практична значимість.** Отримані результати можуть будуть застосованими для організації гнучких форм зайнятості на підприємствах економіки солідарності.

Ключові слова: флексибілізація ринку праці; економіка солідарності; спільні ресурси; гнучкий робочий день; дистанційна зайнятість.

EN: **Purpose.** The authors aim to study the flexibilization of the labor market in the conditions of the solidarity economy. **Methodology.** Applied methods of logical, historical and comparative analysis. **Findings.** The principles and evolution of the solidarity economy and its role in the flexibilization of the labor market are studied. **Originality.** For the first time, the authors substantiated the expediency of labor market flexibility in the solidarity economy. **Practical value.** The obtained results can be applied to the organization of flexible forms of employment at enterprises of the solidarity economy.

Keywords: labor market flexibilization; solidarity economy; shared resources; flexible working day; remote employment.

3_Бібліографічний опис статті:

Ковальчук К.Ф., Лебедева В.К. Теоретико-методологічні засади розвитку цифрової економіки. *Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки: Збірник наукових статей за матеріалами ІХ Всеукраїнської науковопрактичної конференції (11 – 12 квітня 2024 р.).* Дніпро : ІПБТ УДУНТ, 2024. С. 22-25. URL: https://nmetau.edu.ua/file/zbirnik_konferentsiyi_11-12_kvitnya_2024.pdf (дата звернення: 11.06.2024)

Автори: Ковальчук, Костянтин Федорович Лебедева, Валентина Костянтинівна

Ідентифікатор авторів ORCID:

К. Ковальчук: ORCID 0000-0003-2282-0598; В. Лебедева: ORCID 0000-0002-2744-5435

Назва статті:

Теоретико-методологічні засади розвитку цифрової економіки.

Theoretical and methodological principles of the digital economy development.

Видавництво:

Інститут промислових і бізнес технологій Українського державного університету науки і технологій

Анотація:

УК: **Мета.** Автори ставлять за мету - дослідження особливостей чинників виробництва в умовах економіки солідарності. **Методика.** Застосований системний підхід. **Результати.** Досліджено особливості засобів виробництва та суб'єкта праці в умовах цифрової економіки. **Наукова новизна.** Упорядковано категоріальний апарат чинників виробництва у цифровій економіці. **Практична значимість.** Отримані результати можуть будуть застосовані у практиці функціонування підприємств цифрової економіки.

Ключові слова: інформація; цифрові технології; цифрова економіка; хмарні технології; туманні обчислення.

EN: **Purpose.** The authors aim to study the peculiarities of production factors in the conditions of the solidarity economy. **Methodology.** A systematic approach is applied. **Findings.** The peculiarities of the means of production and the subject of labor in the conditions of the digital economy have been studied. **Originality.** The categorical apparatus of factors of production in the digital economy is organized. **Practical value.** The obtained results can be applied in the practice of functioning of enterprises of the digital economy.

Keywords: information; digital technologies; digital economy; cloud technologies; fog calculations.

4_Бібліографічний опис статті:

Бобиль В.В., Марценюк Л.В., Матусевич О.О., Лебедева В.К. Інтелектуальний капітал як складова системи управління економічними змінами в умовах воєнного часу. *Ефективна економіка*. 2024. №2. С. 1-12. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.2.15>

Автори: Бобиль, Володимир Володимирович, Марценюк, Лариса Володимирівна, Матусевич, Олексій Олександрович, Лебедева, Валентина Костянтинівна

Ідентифікатор авторів ORCID:

В. Бобиль: ORCID 0000-0002-7306-3905; Л. Марценюк: ORCID 0000-0003-4121-88260; О. Матусевич: ORCID 0000-0002-9486-1308; В. Лебедева: ORCID 0000-0002-2744-5435

Назва статті:

Інтелектуальний капітал як складова системи управління економічними змінами в умовах воєнного часу

Intellectual capital as a component of the change management system in wartime conditions

Видавництво:

ТОВ «ДКС Центр»

Анотація:

УК: Мета. Автори ставлять за мету аналіз застосування понять «інтелектуальний капітал» та «управління змінами», а також їх взаємозв'язку. **Методика.** Застосовано методику системного аналізу. **Результати.** Досліджено вплив агресивних економічних змін на складові інтелектуального капіталу. **Наукова новизна.** Автори вперше визначили для кожної складової інтелектуального капіталу перелік дій в залежності від різновиду економічних змін та причин, які їх спонукають. **Практична значимість.** Отримані результати допоможуть підвищити ефективність діяльності підприємства в умовах війни.

Ключові слова: інтелектуальний капітал, управління змінами, агресивні економічні зміни, економічні процеси.

EN: Purpose. The authors aim to determine the concepts of «intellectual capital» and «change management» and to consider their relationship. **Methodology.** The method of system analysis is applied. **Findings.** The article examines the impact of aggressive economic changes on the components of intellectual capital. **Originality.** For each component of intellectual property is proposed depending on the type of economic changes. **Practical value.** The findings will help in increasing the efficiency of the enterprise in wartime.

Keywords: intellectual capital, change management, aggressive economic changes, economic processes.

5_Бібліографічний опис статті:

Марценюк Л.В., Матусевич О.О., Лебедева В.К. Інтелектуальний капітал: теоретико-прикладний аспект застосування в умовах діджиталізації економічних процесів. *Review of transport economics and management*. 2023. №10(26). С. 39-45. DOI: <http://doi.org/10.15802/rtem2023/300141>

Автори: Марценюк, Лариса Володимирівна, Матусевич, Олексій Олександрович, Лебедева, Валентина Костянтинівна

Ідентифікатор авторів ORCID:

Л. Марценюк: ORCID 0000-0003-4121-88260; О. Матусевич: ORCID 0000-0002-9486-1308; В. Лебедева: ORCID 0000-0002-2744-5435

Назва статті:

Інтелектуальний капітал: теоретико-прикладний аспект застосування в умовах діджиталізації економічних процесів

Intellectual capital: theoretical and applied aspect of use in the era of digitalization of economic processes

Видавництво:

Український державний університет науки і технологій

Анотація:

UK: **Мета.** Дослідити основні чинники зростання інтелектуального капіталу на підприємствах в умовах діджиталізації. **Методика.** Для досліджень використані метод вивчення та узагальнення відомостей і системний аналіз. **Результати.** У статті досліджуються основні чинники зростання інтелектуального капіталу на підприємствах. Автори статті виокремлюють основні проблеми та завдання розвитку інтелектуального капіталу підприємств. Обґрунтована позиція авторів щодо напрямів розвитку такого середовища підприємства, що сприяє підвищенню інтелектуального капіталу конкретного підприємства. **Наукова новизна.** Запропоновано інструменти вдосконалення управлінських рішень на підприємствах в контексті підвищення інтелектуального капіталу суб'єкта господарювання. **Практична значимість.** Висновки, зроблені у даній статті, можуть бути використані підприємцями для формування управлінських рішень в напрямку підвищення інтелектуального капіталу та їх прийняття.

Ключові слова: інтелектуальний капітал, обмін досвідом, інновації, знання, менторство.

EN: **Purpose.** To investigate the main factors of the growth of intellectual capital at enterprises in the conditions of digitalization. **Method.** For research, the method of studying and summarizing information and system analysis was used. **Findings.** The article examines the main factors of the growth of intellectual capital at enterprises. The authors of the article single out the main problems and tasks of developing the intellectual capital of enterprises. The authors' well-founded position regarding the directions of development of such an environment of the enterprise, which contributes to the increase of the intellectual capital of a particular enterprise. **Originality.** Tools for improving management decisions at enterprises in the context of increasing the intellectual capital of a business entity are proposed. **Practical value.** The conclusions made in this article can be used by entrepreneurs for the formation of management decisions in the direction of increasing intellectual capital and their adoption..

Keywords: exchange of experience, innovations, knowledge, mentoring, intellectual capital.

6_Бібліографічний опис статті:

Лебедева В.К., Джигайло А.О. Електронна торгівля та наліз нових тенденцій в технологіях продаж. *Економічна кібернетика: інструменти і методи дослідження та організації економічних процесів* : збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської інтернет-конференції, м. Дніпро, 1-2 березня 2024 р. Дніпро : УДУНТ, 2024. С. 133-141. URL: https://nmetau.edu.ua/file/zbirnik_naukovih_prats-2024.pdf (дата звернення: 11.06.2024)

Автори: Лебедева, Валентина Костянтинівна, Джигайло, Артем Олександрович

Ідентифікатор авторів ORCID:

В. Лебедева: ORCID 0000-0002-2744-5435

Назва статті:

Електронна торгівля та наліз нових тенденцій в технологіях продаж

E-commerce and analysis of new trends in sales technologies

Видавництво:

Український державний університет науки і технологій

Анотація:

UK: **Мета.** Автори ставлять за мету дослідження особливостей функціонування центрів електронної торгівлі та аналіз нових тенденцій в технологіях продаж. **Методика.** Застосовано методику системного аналізу. **Результати.** Досліджено основні організаційно-економічні моделі електронної торгівлі та нові тенденції в технології продаж в контексті європейської стратегічної програми розвитку інформаційних технологій. **Наукова новизна.** Автори вперше обґрунтували доцільність включення в поняття електронної торгівлі поняття «е-послуги». **Практична значимість.** Отримані результати допоможуть в організації системи «електронної митниці» для міжнародної електронної торгівлі.

Ключові слова: електронна торгівля, електронна митниця, бізнес-моделі е-торгівлі, е-аукціони, онлайн-банк.

EN: **Purpose.** The authors aim to study of features of the E-commerce centers. **Method.** The methods of system analysis is applied. **Findings.** The main organizational and economic models of electronic commerce and new trends in technology sales in the European strategic program of information technology are studied. **Originality.** For the first time, the authors justified the inclusion of the concept of «e-services» in the concept of electronic commerce. **Practical value.** The results obtained will help in the organization of an electronic customs system for international electronic trade.

Keywords: electronic trade, electronic customs, e-commerce business models, e-auction, online bank.

7_Бібліографічний опис статті:

Лебедева В.К., Шашков Р.О. Сутність, цілі, функції та інструменти економічної дипломатії як чинника розвитку сучасної міжнародної торгівлі. *Економічна кібернетика: інструменти і методи дослідження та організації економічних процесів* : збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської інтернет-конференції, м. Дніпро, 1-2 березня 2024 р. Дніпро : УДУНТ, 2024. С. 142-150. URL: https://nmetau.edu.ua/file/zbirnik_naukovih_prats-2024.pdf (дата звернення: 11.06.2024)

Автори: Лебедева, Валентина Костянтинівна, Шашков, Родіон Олександрович

Ідентифікатор авторів ORCID:

В. Лебедева: ORCID 0000-0002-2744-5435

Назва статті:

Сутність, цілі, функції та інструменти економічної дипломатії як чинника розвитку сучасної міжнародної торгівлі

The essence, goals, functions and tools of economic diplomacy as a factor in the development of modern international trade

Видавництво:

Український державний університет науки і технологій

Анотація:

UK: **Мета.** Автори ставлять за мету дослідження цілей та інструментів економічної дипломатії щодо удосконалення міжнародних торговельних відносин. **Методика.** Застосовано методику системного аналізу. **Результати.** Досліджено функції та інструменти економічної дипломатії для забезпечення стабільних умов світового економічного розвитку та ефективних торговельних відносин. **Наукова новизна.** Автори вперше запропонували вирішення проблеми адаптації окремих країн до узгоджених на міжнародному рівні вимог щодо міжнародної торгівлі шляхом прийняття цих вимог на основі рішення за принципом

консенсусу. **Практична значимість.** Отримані результати сприятимуть попередженню торговельних конфліктів між державами та підвищенню ефективності міжнародної торгівлі.
Ключові слова: економічна дипломатія, міжнародна торгівля, економічна безпека, Світова організація торгівлі, торговельно-економічні місії.

EN: **Purpose.** The authors aim to study the goals and tools of the economic diplomacy on the improvement of international trade relations. **Method.** The method of system analysis is applied. **Findings.** Functions and tools of the economic diplomacy for stable conditions of world economic development and effective trade relations are investigated. **Originality.** For the first time the authors proposed a solution of problem of individual countries adaptation to internationally agreed requirement by adopting these requirements on the basis of consensus decision. **Practical value.** The results obtained will contribute to the prevention of trade conflicts between states and improving the efficiency of international trade.

Keywords: economic diplomacy, international trade, economic security, World Trade Organization, trade and economic missions.

8_ Бібліографічний опис статті:

Бобиль В.В., Марценюк Л.В., Матусевич О.О., Лебедева В.К. Забезпечення збереження та розвитку інтелектуального капіталу соціально-економічних систем в процесі цифровізації. *Наука і техніка сьогодні. Серія «Економіка».* 2024. №3(31). С. 302-315. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-3\(31\)-302-315](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-3(31)-302-315)

Автори:

Бобиль, Володимир Володимирович, Марценюк, Лариса Володимірівна, Матусевич, Олексій Олександрович, Лебедева, Валентина Костянтинівна

Ідентифікатор авторів ORCID:

В. Бобиль: ORCID <https://orcid.org/0000-0002-7306-3905>;

Л. Марценюк: ORCID <https://orcid.org/0000-0003-4121-8826>;

О. Матусевич: ORCID <https://orcid.org/0000-0002-9486-1308>

В. Лебедева: ORCID <https://orcid.org/0000-0002-2744-5435>

Назва статті:

Забезпечення збереження та розвитку інтелектуального капіталу соціально-економічних систем в процесі цифровізації

Ensuring the preservation and development of intellectual capital of socio-economic systems in the process of digitalization

Видавництво:

Наукові перспективи

Анотація:

UK: **Мета.** Автори ставлять за мету дослідження факторів збереження та розвитку інтелектуального капіталу в умовах цифрової трансформації. **Методика.** Застосовано методіку системного підходу. **Результати.** Досліджено умови забезпечення інтелектуального потенціалу та відтворення інтелектуального капіталу в комплексі галузей економіки знань. **Наукова новизна.** Автори вперше запропонували багатокomпонентну модель людського інтелектуального капіталу в цифровій економіці. **Практична значимість.** Отримані результати допоможуть у застосуванні технологій інтелектуально-інноваційної діяльності в соціально-економічних системах.

Ключові слова: цифрова економіка, людський капітал, інтелектуальний капітал, інтелектуально-інноваційна діяльність, рівень освіти.

EN: **Purpose.** The authors aim to investigate the factors, preservation and development of intellectual capital in a digital environment. **Method.** The method of system approach is applied. **Findings.** The conditions for providing intellectual potential and reproduction of intellectual capital in the complex of branches of knowledge economy are investigated. **Originality.** The authors proposed for the first time a multicomponent model of human intellectual capital in the digital economy. **Practical value.** The results obtained will help in application of technologies of intellectual innovation activity in socio-economic systems.

Keywords: digital economy, human capital, intellectual capital, intellectual and innovative activity, level of education.

9_Бібліографічний опис статті:

Савич А.В. Інтегрування історико-екологічного соціуму в інформаційну культуру інженера сучасного суспільства / «Філософія. Педагогіка». *Вісник Дніпровської академії неперервної освіти*. 2023. № 2 (5). С 79-83. DOI: <https://doi.org/10.54891/2786-7013-2023-2-18>

Автори:

Савич, Анжеліка Вікторівна

Ідентифікатор авторів ORCID:

А. Савич: 0000-0002-3766-8229

Назва статті:

Інтегрування історико-екологічного соціуму в інформаційну культуру інженера сучасного суспільства.

Integration of historical and ecological society into the information culture of the engineer of modern society.

Видавництво:

Комунальний заклад вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради»

Анотація:

UK: **Мета.** В статті розглядаються питання зміни самої парадигми і моделі інформаційного соціуму. **Методика.** Виникла необхідність забезпечити баланс між динамічними змінами, що відбуваються в природі і суспільстві, усім довкіллям, збільшеним обсягом інформації, стрімко розвиненими інформаційно-комунікаційними технологіями. На перший план виходить інформація. **Результати.** Найважливішим показником інформаційного суспільства є те, що кожен його член має рівні права і можливості вільно виробляти і своєчасно отримувати будь-яку інформацію, що його цікавить, окрім випадків, обмежених законом. В основі цього процесу лежить інформаційна культура суспільства. **Наукова новизна.** Екологізація культури – це перехід до екологічно орієнтованої культури, що дає можливість людині зберегти своє середовище і вижити фізично і духовно. На перший план висувається антропологічний вимір культури. **Практична значимість.** Культура має забезпечити цілісність людини, її здоров'я і щастя в умовах, коли чимало факторів науково-технічного і соціального розвитку руйнують цю цілісність, негативно впливають на здоров'я людини, заважають досягненню її щастя.

Ключові слова: інформаційна культура, соціум, парадигма, інтегрування, інформатизація, екологізація.

EN: **Purpose.** The article examines the issue of changing the very paradigm and model of the information society. **Methodology.** There was a need to ensure a balance between the dynamic

changes occurring in nature and society, the entire environment, the increased amount of information, and the rapidly developing information and communication and information technologies. Information comes to the fore. **Findings.** The most important indicator of the information society is that each of its members has equal rights and opportunities to freely produce and timely receive any information that interests him, except for cases limited by law. The foundation of this process is the information culture of society. **Originality.** Sustainable greening culture is a transition to an ecologically oriented culture, which enables a person to preserve their environment and survive physically and spiritually. The anthropological dimension of culture comes to the fore. **Practical value.** Culture should ensure the integrity of a person, their health and happiness in conditions when many factors of scientific, technical and social development destroy this integrity, negatively affect the health of a person, and prevent the achievement of their happiness.

Key words: information culture, society, paradigm, integration, informatisation, environmental awareness.

10_Бібліографічний опис статті:

Савич А.В., Безена І., Карпань І. Екологічні аспекти в змісті історичної освіти. «Філософія. Педагогіка» *Вісник Дніпровської академії неперервної освіти* 2024. № 1 (6). С.123-129. DOI: <https://doi.org/10.54891/2786-7013-2024-1-14>

Автори:

Савич, Анжеліка Вікторівна, Безена, Іван Михайлович, Карпань, Ірина Семенівна

Ідентифікатор авторів ORCID: А. Савич: 0000-0002-3766-8229

Назва статті:

Екологічні аспекти в змісті історичної освіти.

Ecological aspects in the content of historical education.

Видавництво:

Комунальний заклад вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради»

Анотація.

УК: Мета. У статті проаналізовано процеси змістових трансформацій у контексті освітньої реформи: реалізації концепції «Нова українська школа» та вищої освіти, які окреслюють ключові питання оптимізації структури і змісту історичної освітньої галузі знання. Основою названих процесів стає осучаснений Державний стандарт базової середньої освіти та трансформації в змісті професійної підготовки у вищій освіті. **Методологія.** Авторами зазначено, що відбуваються певні змістові трансформації на- вчальних програм з історії, що наповнюються новими наскрізними лініями, до яких відноситься питання про екологічне виховання, розвиток знаннєвих компетентностей щодо збереження оточуючого середовища й питань у проблемному полі «людина-природа». Особливе місце в цьому контексті посідає розвиток наскрізних знань з історії та впливу діяльності людини на природу, землю, річки й моря, флору і фауну, клімат тощо. Описано основні компоненти Концепції екологічної освіти України (2001), виділено такі її принципи: комплексність, неперервність, поширення серед населення з урахуванням індивідуальних професійних інтересів, стимулів та особливостей соціальних і територіальних груп для збереження загальнонаціонального природного ландшафту. **Результати.** Сучасна екологічна / «зелена» освіта – це постійний та змістовний процес формування у людини екологічного світогляду, екологічної свідомості та культури всіх верств населення, соціальних груп і суспільства загалом. **Наукова новизна.** Це процес освоєння цілого ряду системи знань (історичні, математичні, природничі тощо)

про закони функціонування, життєдіяльності всього живого, екологічних систем і роль людини у збереженні природного середовища; процес індивідуального екологічного виховання і навчання, освоєння професійних знань, умінь, необхідних для природоохоронної діяльності й збереження першооснов природних ландшафтів. **Практична значимість** – дослідити змістові особливості історичної освіти через призму екологічного світогляду людини, його генезу в розумінні свого діяльнісного впливу на природу в ході історії. Зроблено висновки про актуальність поширення екологічної освіти у змісті всіх дисциплін середньої і вищої школи.

Ключові слова: зміст історичної освіти, підручники, навчальні програми, державні стандарти, сталий розвиток особистості, природа.

EN: Purpose. The article analyses the processes of content transformations in the context of educational reform: the implementation of the New Ukrainian School concept and higher education, which outline the key issues of optimising the structure and content of the historical educational field of knowledge. The basis for these processes is the modernised State Standard of Basic Secondary Education and transformations in the content of professional training in higher education. **Methodology.** The authors note that certain content transformations of the history curricula are underway, filled with new cross-cutting lines that include the issue of environmental education, the development of knowledge competencies in environmental protection and issues in the «human- nature» problem field. A special place in this context belongs to the development of cross-cutting knowledge of the history and impact of human activity on nature, land, rivers and seas, flora and fauna, climate, etc. The authors describe the main components of the Concept of Environmental Education in Ukraine (2001) and highlight its principles: comprehensiveness, continuity, and dissemination among the population, taking into account individual professional interests, incentives, and peculiarities of social and territorial groups to preserve the national natural landscape. **Findings.** Modern environmental/ «green» education is an ongoing and meaningful process of forming an environmental outlook, environmental awareness and culture in all segments of the population, social groups and society as a whole. **Originality.** It is the process of mastering a range of knowledge (historical, mathematical, natural, etc.) about the laws of functioning, life of all living things, ecological systems and the role of humans in preserving the natural environment; the process of individual environmental education and training, mastering professional knowledge and skills necessary for environmental protection and preservation of the fundamentals of natural landscapes. **Practical value.** Of the article is to study the content features of historical education through the prism of the ecological worldview of man, its genesis in understanding his active influence on nature in the course of history. The authors come to the conclusion that it is important to introduce environmental education into the content of all disciplines of secondary and higher education.

Key words: content of historical education, textbooks, curricula, state standards, sustainable personal development, nature.

11_Бібліографічний опис статті:

Savych A.V., Mamuzić I. The role of the information field of society in the formation of the historical self-awareness of personality in the modern period // 17th International Symposium of Croatian Metallurgical Society Materials and Metallurgy, SHMD'2024, Croatia, Zagreb, April 18nd – 19rd 2024 / "Metalurgija", (2024), Vol. 63, br. 3 – 4. – Page. 479. **SCOPUS**

Автори: A.V. SAVYCH

Ідентифікатор авторів ORCID: 0000-0002-3766-8229

Назва статті:

THE ROLE OF THE INFORMATION FIELD OF SOCIETY IN THE FORMATION OF THE HISTORICAL SELF-AWARENESS OF PERSONALITY IN THE MODERN PERIOD
РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПОЛЯ СУСПІЛЬСТВА У ФОРМУВАННІ ІСТОРИЧНОЇ САМОСВІДОМОСТІ ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНИЙ ПЕРІОД

Видавництво: 17th International Symposium of Croatian Metallurgical Society Materials and Metallurgy

Анотація

EN: **Purpose.** The article examines the issue of changing the very paradigm and model of the information society. **Methodology.** There was a need to ensure a balance between the dynamic changes occurring in nature and society, the entire environment, the increased amount of information, and the rapidly developing information and communication and information technologies. Information comes to the fore. **Findings.** The most important indicator of the information society is that each of its members has equal rights and opportunities to freely produce and timely receive any information that interests him, except for cases limited by law. The foundation of this process is the information culture of society. **Originality.** Sustainable greening culture is a transition to an ecologically oriented culture, which enables a person to preserve their environment and survive physically and spiritually. The anthropological dimension of culture comes to the fore. **Practical value.** Culture should ensure the integrity of a person, their health and happiness in conditions when many factors of scientific, technical and social development destroy this integrity, negatively affect the health of a person, and prevent the achievement of their happiness.

UK: **Анотація. Мета.** У статті розглядається проблема зміни самої парадигми та моделі інформаційного суспільства. **Методика.** Виникла потреба забезпечити баланс між динамічними змінами, що відбуваються в природі та суспільстві, усьому навколишньому середовищі, збільшенням обсягу інформації та швидко розвиваються інформаційно-комунікаційними та інформаційними технологіями. Інформація виходить на перший план. **Результати.** Найважливішим показником інформаційного суспільства є те, що кожен його учасник має рівні права і можливості вільно виробляти і своєчасно отримувати будь-яку інформацію, яка його цікавить, за винятком випадків, обмежених законом. Фундаментом цього процесу є інформаційна культура суспільства. **Наукова новизна.** Культура сталого озеленення – це перехід до екологічно орієнтованої культури, що дозволяє людині зберегти своє довкілля, вижити фізично та духовно. На перший план виходить антропологічний вимір культури. **Практичне значення.** Культура має забезпечувати цілісність людини, її здоров'я та щастя в умовах, коли багато факторів науково-технічного та соціального розвитку руйнують цю цілісність, негативно впливають на здоров'я людини, перешкоджають досягненню її щастя.

12_Бібліографічний опис статті:

Цурканова І.О. Імідж України в умовах війни та міжнародна політична підтримка. *Грані: науково-теоретичний альманах.* 2023. Том 26, №3. С. 87-93.
DOI: <https://doi.org/10.15421/172353>. ISSN 2077-1800 (Print) ISSN 2413-8738.

Автори: Цурканова, Ірина Олександрівна

Ідентифікатор авторів ORCID: 0000-0002-7152-4448

Назва статті:

Імідж України в умовах війни та міжнародна політична підтримка.

The image of Ukraine in the conditions of war and international political support.

Видавництво:

Грані: науково-теоретичний альманах

Анотація:

УК: Мета. Метою дослідження є вивчення та аналіз іміджу України після повномасштабного вторгнення росії. Адже, коли держава стикається з військовим конфліктом і потребує допомоги, її імідж на світовій арені стає особливо важливим.

Актуальність дослідження у вивченні цього напрямку охарактеризовано закономірністю залучення міжнародної політичної підтримки під час війни та розбудовою українського суспільства після перемоги України.

Методика. Вперше застосовано комплексний підхід до аналізу іміджу України, який включає контент-аналіз, кількісне опитування, порівняльний аналіз та аналіз соціальних мереж. Для дослідження використовувалися такі методи, як контент-аналіз медіа-ресурсів, а також порівняльний аналіз висвітлення України в міжнародних ЗМІ.

З'ясовано, що правильне формування іміджу України може мати велике значення для подовження отримання допомоги, залучення інвестицій та розвитку різних галузей економіки. Країна використовує комунікаційні засоби, дипломатичні канали та інші інструменти для підтримки свого позитивного образу, висвітлення важливості своїх цілей та досягнень, а також для привертання уваги до гуманітарної ситуації, що склалася.

Доведено, що рівень підтримки з боку міжнародних партнерів пов'язаний з іміджем країни та її лідером.

Виявлено, що залучення союзників та партнерів у вирішенні конфлікту, підтримка на міжнародних форумах та в організаціях, а також санкції проти агресора сприяють політичному становленню України.

Результати. Встановлено, що завдяки ефективній комунікаційній стратегії, Україна зуміла створити позитивний образ серед міжнародної спільноти.

Наукова новизна. Виявлено нові залежності між іміджем країни та рівнем міжнародної політичної підтримки, що дозволяє краще зрозуміти механізми міжнародних відносин в умовах війни.

Практична значимість. Висновки можуть допомогти у створенні сприятливих умов для залучення іноземних інвестицій, що є важливим для відновлення економіки та розвитку різних галузей після війни.

Висновок. Тема іміджу України та міжнародної політичної підтримки в умовах війни є важливою й актуальною у складних умовах.

Сьогодні ворог намагається штучно знижувати імідж України через вплив зі свого боку брехливої пропаганди та дезінформації. Однак, вже доведено, що весь цивілізований світ бачить справжню картину, і тому надає допомогу нашій країні, що є дуже важливим фактором. Багато різних країн і міжнародних організацій осуджують агресію росії та підтримують суверенітет і територіальну цілісність України. У своїх зусиллях покращити імідж країни в умовах війни, уряд та президент України широко залучають різні засоби комунікації та інформаційні кампанії.

Ключові слова: імідж та безпека країни, імідж лідера, міжнародна підтримка, міжнародні відносини, політична підтримка, Європейський Союз, повномасштабна війна, дипломатичні відносини, санкції.

EN: Purpose. The purpose of the study is to study and analyze the image of Ukraine after the full-scale invasion of Russia. After all, when a state faces a military conflict and needs help, its image on the world stage becomes especially important.

The relevance of the research in the study of this direction is characterized by the regularity of attracting international political support during the war and the development of Ukrainian society after the victory of Ukraine.

Methodology. For the first time, a comprehensive approach to the analysis of the image of Ukraine was applied, which includes content analysis, quantitative survey, comparative analysis and analysis of social networks. The research used such methods as content analysis of media resources, as well as comparative analysis of coverage of Ukraine in international media.

It was found that the correct formation of the image of Ukraine can be of great importance for prolonging the receipt of aid, attracting investments and developing various sectors of the economy. The country uses communication tools, diplomatic channels and other tools to maintain its positive image, highlight the importance of its goals and achievements, and draw attention to the existing humanitarian situation.

It has been proven that the level of support from international partners is related to the image of the country and its leader.

It was revealed that the involvement of allies and partners in conflict resolution, support at international forums and organizations, as well as sanctions against the aggressor contribute to the political development of Ukraine.

Findings. It was established that thanks to an effective communication strategy, Ukraine managed to create a positive image among the international community.

Originality. New dependencies between the country's image and the level of international political support were revealed, which allows for a better understanding of the mechanisms of international relations in war conditions.

Practical value. The findings can help create favorable conditions for attracting foreign investment, which is important for the recovery of the economy and the development of various industries after the war.

Conclusion. The topic of Ukraine's image and international political support in the conditions of war is important and relevant in difficult conditions.

Today, the enemy is trying to artificially lower the image of Ukraine due to the influence of false propaganda and disinformation from its side. However, it has already been proven that the whole civilized world sees the real picture, and therefore provides assistance to our country, which is a very important factor. Many different countries and international organizations condemn Russia's aggression and support Ukraine's sovereignty and territorial integrity. In their efforts to improve the image of the country during the war, the government and the president of Ukraine widely involve various means of communication and information campaigns.

Key words: image and security of the country, image of the leader, international support, international relations, political support, European Union, full-scale war, diplomatic relations, sanctions.

13_Бібліографічний опис статті

Tsurkanova I. O., Kashevskaya G. V., Komova O. S., Pereguda Y. V., Glukh M. V. Formation of the State budget in Finland: The best practices for Ukraine on the way to the EU membership // 2023. *P.A. Persona e Amministrazione Legal Research on Public Administration and Economics*. Vol. XII N. 1, 2023 – P. 707-725. DOI: <https://doi.org/10.14276/2610-9050.4306> (Scopus) ISBN: 2610-9050. Pubblicato 2023-09-24.

Автори: Tsurkanova I. O. (Цурканова, Ірина Олександрівна), Kashevskaya G. V., Komova O. S., Pereguda Y. V., Glukh M. V.

Ідентифікатор авторів ORCID:

I. Цуканова: 0000-0002-7152-4448

Назва статті:

Formation of the State budget in Finland: The best practices for Ukraine on the way to the EU membership.

Формування державного бюджету у Фінляндії: найкращі практики для України на шляху до членства в ЄС.

Видавництво:

P.A. Persona e Amministrazione Legal Research on Public Administration and Economics.

Анотація

EN: Purpose. The relevance of the study is stipulated by the need to carry out democratic reforms in Ukraine on the way to the EU membership. It is also obligatory for Ukraine to make a transparent system of government policies and laws, which has been under close attention of citizens and international stakeholders since February 24th, 2022 in conditions of unimagined financial support for Ukrainians on their heroic way to independence. Therefore, the aim of the study is to propose a method of economical-political analysis of the state budget with the help of a comparison of forming principles of revenues in Finland and Ukraine. These countries are interesting for this research because they are different in terms of their political system and the level of socio-economic development. However, a century ago both countries were parts of the Russian Empire. Finland is a member of the EU since 1996, while Ukraine is on the way to the EU membership. The article presents a method of analysis of the states' budget revenues and draws conclusions about the democratic principles for a budget planning policy to ensure democracy and economic growth. The proposed methodology can be used by political and economic analysts, civil society activists and ordinary citizens interested in the issues of transparency and efficiency of the public administration system in their country. The work is practical in nature and is focused on giving a method of a state policies and laws analysis, and on increasing the political literacy of citizens to enable them to exercise the control of the own country and society development.

Methodology. In the scientific article, a comparative analysis was used to analyze the principles of the formation of state budget revenues in Finland and Ukraine. Study of the political and economic models of both countries with an emphasis on differences and commonalities. Also, econometric analysis for the use of statistical and econometric methods to analyze indicators of state budget revenues. Determination of key factors affecting the formation of income in each of the countries.

Findings. Significant differences in the principles of formation of state budget revenues between Finland and Ukraine were revealed. Finland demonstrates a high level of transparency and efficiency, while Ukraine still has significant potential for improvement.

Originality. For the first time, a comparative analysis of the principles of the formation of state budget revenues of Finland and Ukraine was carried out in order to study the possibilities for reforms in Ukraine.

Practical value. The results of the study can be used by the government of Ukraine to develop and implement reforms aimed at improving the transparency and efficiency of budget planning.

Keywords: systemic analysis of state policy, state budget, political literacy of citizens.

UK: Анотація. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю проведення в Україні демократичних реформ на шляху до членства в ЄС. Також для України є обов'язковим створення прозорої системи державної політики та законів, яка з 24 лютого 2022 року перебуває під пильною увагою громадян та міжнародних стейкхолдерів в умовах нечуваної фінансової підтримки українців на їхньому героїчному шляху до незалежності. **Мета.** Тому метою дослідження є запропонувати методику економіко-політичного аналізу державного бюджету за допомогою порівняння принципів формування доходів Фінляндії та України. Ці країни цікаві для дослідження тим, що вони різні за політичним устроєм і рівнем соціально-економічного розвитку. Однак століття тому обидві країни входили до складу Російської імперії. Фінляндія є членом ЄС з 1996 року, а Україна знаходиться на шляху до членства в ЄС. У статті представлено методику аналізу доходів бюджетів держав та зроблено висновки щодо демократичних принципів політики бюджетного планування для забезпечення демократії та економічного зростання. Запропонована методологія може бути використана

політичними та економічними аналітиками, громадськими активістами та пересічними громадянами, які цікавляться питаннями прозорості та ефективності системи державного управління у своїй країні. Робота носить практичний характер і спрямована на надання методики аналізу державної політики та законів, підвищення політичної грамотності громадян для того, щоб вони могли контролювати розвиток власної країни та суспільства.

Методика. У науковій статті використовувався порівняльний аналіз для аналізу принципів формування доходів державного бюджету Фінляндії та України. Вивчення політичних та економічних моделей обох країн з акцентом на відмінності та спільні риси. Також економетричний аналіз для використання статистичних та економетричних методів для аналізу показників доходів державного бюджету. Визначення ключових факторів, що впливають на формування доходів у кожній з країн.

Результати. Виявлено суттєві відмінності в принципах формування доходів державного бюджету між Фінляндією та Україною. Фінляндія демонструє високий рівень прозорості та ефективності, тоді як Україна ще має значний потенціал для вдосконалення.

Наукова новизна. Вперше проведено порівняльний аналіз принципів формування доходів державного бюджету Фінляндії та України з метою вивчення можливостей для реформ в Україні.

Практична значимість. Результати дослідження можуть бути використані урядом України для розробки та впровадження реформ, спрямованих на покращення прозорості та ефективності бюджетного планування.

Ключові слова: системний аналіз державної політики, державний бюджет, політична грамотність громадян.

14_Бібліографічний опис статті:

Цурканова І.О., Радкевич Т.О. Політична культура і культура політики: порівняльний аналіз сучасного стану суспільства в Україні. *Регіональні студії*. 2024. № 36. С.7-13. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2024.36.1>

Автори: Цурканова, Ірина Олександрівна, Радкевич, Тетяна Олексіївна

Ідентифікатор авторів ORCID:

І. Цуканова: 0000-0002-7152-4448

Назва статті:

Політична культура і культура політики: порівняльний аналіз сучасного стану суспільства в Україні

POLITICAL CULTURE AND CULTURE OF POLITICS: COMPARATIVE ANALYSIS OF THE CURRENT STATE OF SOCIETY IN UKRAINE

Видавництво:

Видавничий дім «Гельветика»

Анотація

UK: **Мета.** В даній статті було проведено дослідження щодо уточнення поняття «політична культура» та «культура політики» й доведено, що ці терміни, хоча і пов'язані, але не тотожні, і вони відрізняються між собою. Авторами проаналізовано важливий аспект сучасного суспільства - політичну культуру, яка визначає сприйняття та участь громадян у політичних процесах. Особливу увагу приділено впливу російсько-української війни на політичну культуру та політичну свідомість громадян. **Методика.** Дослідження також охоплює зміни у культурі політики з боку влади, враховуючи важливі політичні рішення, що приймаються у військовий період.

З'ясовано, як українці сприймають та взаємодіють з політичними інститутами під час війни та проаналізовано рівень участі громадян у політичному процесі та яка їхня роль у формуванні політичної обстановки в сучасних умовах. У статті освітлюються аспекти соціально-політичної адаптації громадян у складних умовах воєнного конфлікту.

Підкреслюється значення політичної культури, як важливого чинника, що визначає політичне життя та взаємовідносини в суспільстві. Це дослідження спрямоване на розуміння та висвітлення важливих аспектів політичного ландшафту під час воєнного конфлікту та його впливу на сучасну політичну реальність в Україні.

Результати. Відмінність від інших досліджень полягає в тому, що дане дослідження фокусується на впливі політичної культури на розвиток суспільства в умовах воєнного стану. Висвітлюється специфіка українського політичного контексту та використовуються різноманітні методи дослідження.

Наукова новизна. Наукова новизна дослідження дає нове розуміння політичної культури та культури політики в сучасній Україні. Зазначено, що умови воєнного стану викликають необхідність витримки та взаємодії народу з владою для зміцнення політичної стабільності та консолідації суспільства.

Практична значимість. Автори підкреслюють актуальність теми у зв'язку із складними викликами, перед якими опинилася Україна, і вбачають в розумінні впливу політичної культури на розвиток суспільства ключ до подальших політологічних та міждисциплінарних досліджень.

Ключові слова: політична культура, культура політики, влада, суспільство, демократія, війна.

EN: Purpose. In this article, a study was conducted to clarify the concepts of "political culture" and "politics culture" and it was proved that these terms, although related, are not identical, and they differ from each other.

The authors analyzed an important aspect of modern society - political culture, which determines the perception and participation of citizens in political processes. Special attention is paid to the impact of the Russian-Ukrainian war on the political culture and political consciousness of citizens.

Methodology. The study also covers changes in the culture of politics on the part of the authorities, given the important policy decisions made during the war period.

It is clarified how Ukrainians perceive and interact with political institutions during the war, and the level of participation of citizens in the political process and their role in shaping the political situation in modern conditions is analyzed. The article sheds light on the aspects of social and political adaptation of citizens in the difficult conditions of a military conflict.

The importance of political culture as an important factor determining political life and relations in society is emphasized. This study is aimed at understanding and highlighting important aspects of the political landscape during the military conflict and its impact on the current political reality in Ukraine.

Findings. The difference from other studies is that this study focuses on the influence of political culture on the development of society under martial law. The specifics of the Ukrainian political context are highlighted and various research methods are used.

Originality. The scientific novelty of the study provides a new understanding of political culture and the culture of politics in modern Ukraine. It is noted that the conditions of martial law call for the people's endurance and interaction with the authorities to strengthen political stability and consolidate society.

Practical value. The authors emphasize the relevance of the topic in connection with the complex challenges facing Ukraine, and see the key to further political science and interdisciplinary research in the understanding of the influence of political culture on the development of society.

Key words: political culture, political culture, power, society, democracy, war.

15_Бібліографічний опис статті

I. Pobochii, I. G. Shvachych, I. Mamuzich, A. Selegej, B. Moroz, T. Kadylnykova, I. Pobochii, D. Moroz, Y. Friman. Load control operational correction of a blast furnace based on the correlation models. 17. SIMPOZIJ „MATERIJALI I METALURGIJA“ dopuna „Zbornika sažetaka” 17th SYMPOSIUM „MATERIALS AND METALLURGY“ supplement of “Book of Abstracts. METALURGIJA 63 (2024) 3-4, P.333-336. **SCOPUS**

Автори: I. Pobochii, G. Shvachych, I. Mamuzich, A. Selegej, B. Moroz, T. Kadylnykova, I. Pobochii, D. Moroz, Y. Friman.

Ідентифікатор авторів ORCID:

I. Pobochii: 0000-0001-9721-810X

Назва статті:

Load control operational correction of a blast furnace based on the correlation models

Оперативна корекція керування навантаженням доменної печі на основі кореляційних моделей

Видавництво:

INTERNATIONAL SYMPOSIUM OF CROATIAN METALLURGICAL SOCIETY

Анотація

EN: **Purpose.** The paper uses regression analysis to research the movement dynamics of charge materials along the paths of a blast furnace coneless loader device. **Methodology.** The research's main goal is to consider two main factors when optimizing the loading process of the blast furnace - the opening degree of the charge shutter of the loading device hopper and the inclination angle of the distribution tray. **Findings.** That approach allows the optimization of the loading impact, taking into account the current change in the granulometric parameters of the blast furnace charge. **Originality and practical value.** A model for determining the dynamic parameters of the charge flow in the case of its movement along the paths of the blast furnace coneless loading device has been developed.

Keywords: blast furnace, operational correction, charge flow, descent speed from the tray, mathematical model.

UK: **Методика.** У роботі за допомогою регресійного аналізу досліджено динаміку руху шихтових матеріалів по траєкторіях безконусного завантажувального пристрою доменної печі. **Мета.** Основною метою дослідження є врахування двох основних факторів при оптимізації процес завантаження доменної печі - ступінь відкриття затвора шихти бункера завантажувального пристрою і кут нахилу розподільного лотка. **Результати.** Такий підхід дозволяє оптимізувати вплив навантаження з урахуванням поточної зміни гранулометричних параметрів доменної шихти. **Наукова новизна та практична значимість.** Розроблено модель визначення динамічних параметрів потоку шихти при її русі по траєкторіях безконусного завантажувального пристрою доменної печі.

Ключові слова: доменна піч, оперативна корекція, витрата шихти, швидкість спуску з лотка, математична модель.

16_Бібліографічний опис статті:

Бескаравайний С.С. Суб'єктна межа антропоморфності роботів. *Філософія та політологія в контексті сучасної культури*. 2023. № 15(1), С.13-20. <https://doi.org/10.15421/352302>

Автори: Бескаравайний, Станіслав Сергійович

Ідентифікатор авторів ORCID: 0000-0003-1707-1369

Назва статті:

Суб'єктна межа антропоморфності роботів.

SUBJECTNESS AS THE LIMIT OF ROBOT ANTHROPOMORPHISM

Видавництво:

Філософія та політологія в контексті сучасної культури

Анотація

УК: Мета. Обґрунтувати одну з можливих меж антропоморфності у створенні людиноподібних роботів.

Актуальність. Виявлення потенційних протиріч у розвитку робототехніки та уточнення загроз, які можуть нести. **Методика.** Формування уявлень про міру антропоморфності роботів, коли вони зможуть заміщати людину у соціумі.

Результати. Уявлення про роботи та ШІ, як про інструменти, засноване на інструментальному розумінні техніки взагалі, а також на осмисленні роботів як виконавців. Опонують такому підходу переважно філософські та художні точки зору, які часто профанують проблему або розглядають її як віддалену перспективу.

Робота, в процесі його наближення до людини (тобто створення повної біологічної та психічної копії людини штучного походження), необхідно розглядати як об'єкт, який набуває якостей суб'єкта.

Якщо робот залишається об'єктом, то асимптотичне наближення до антропоморфності перетворює його на «ляльку», на маріонетку, тому що свобода вибору несумісна зі статусом об'єкта. Якщо робот набуває суб'єктності, то для конкуренції з іншими техногенними суб'єктами, йому необхідно усунути обмеження людської форми. Якщо такий суб'єкт якимось чином зберігає контроль над антропоморфною машиною, то для нього це не вмістилище свідомості, а лише інструмент для впливу на специфічне середовище, створене для людини, а також для соціального спілкування з людиною. Тобто для повноцінного техногенного суб'єкту, для загального ШІ ідеальна подоба людини — це лише специфічний антропоморфний орган почуття.

Цей процес багато в чому визначений тим, що людина в рамках технічного прогресу перебуває в перманентному протиріччі: люди прагнуть бути метою, а не засобом, але революції в техніці дозволяють відчужувати окремі якості та вміння людей, замінюючи людину механізмом. Ідеальна штучна подоба людини – створює можливість повного відчуження продуктів будь-якої людської діяльності.

Для оцінки можливості створення антропоморфного робота за існуючого рівня розвитку техніки використано діалектичний метод, історичний підхід, метод уявного експерименту, критерії автономності та цілепокладання.

Наукова новизна та практична значимість. Однією з меж антропоморфності у створенні роботів можливо вважати досягнення ними суб'єктності. Для техногенного суб'єкта сама антропоморфність втрачає сенс як суттєва конкурентна перевага, тому що виникнуть більш досконалі носії психіки.

Ключові слова: індивід, інструмент, соціальний робот, відчуження, сенсор

EN: Purpose. Substantiate one of the possible limits of anthropomorphism in the creation of humanoid robots. **Relevance.** Identification of potential contradictions in the development of robotics, as well as clarification of the threats that they may carry. **Method.** Formation of ideas about the degree of anthropomorphism of a robot, in which it can replace a person in society. **The results:** the idea of robots and AI as tools is based on an instrumental understanding of technology in general, as well as on the prevailing idea of robots as performers. This approach is opposed mainly by philosophical and artistic points of view, which often profane the problem or consider it as a distant perspective. The robot, in the process of its approach to a person (that is, the creation of a complete biological and mental copy of a person of artificial origin), must be considered as an object that acquires the qualities of a subject. If the robot remains an object, then the asymptotic

approach to anthropomorphism turns it into a puppet, into a puppet, because freedom of choice is incompatible with the status of an object. If the robot acquires subjectivity, then in order to compete with other technogenic subjects, it needs to eliminate the limitations of the human form. If such a subject somehow retains control over the anthropomorphic machine, then for him this is not a container of consciousness, but only a tool for influencing a specific environment created for a person, as well as for social communication with a person. That is, for a full-fledged technogenic subject, for a general AI, the ideal likeness of a person is just an anthropomorphic sensor. This process is largely predetermined by the fact that a person is in a permanent contradiction within the framework of technological progress: people strive to be an end, not a means, but revolutions in technology make it possible to alienate individual qualities of people, replacing a person with a mechanism. The ideal artificial likeness of a person is the possibility of complete alienation of the products of any human activity. To assess the possibility of creating an anthropomorphic robot at the current level of development of technology, the dialectical method, the historical approach, the method of thought experiment, the criteria of autonomy and goal-setting were used. **Scientific novelty and practical significance.** One of the limits of anthropomorphism in the creation of robots can be considered their achievement of subjectivity. For a technogenic subject, anthropomorphism itself loses its meaning as a possible competitive advantage, because more perfect carriers of the psyche will arise.

Keywords: individual, tool, social robot, alienation, sensor.

17_Бібліографічний опис статті:

Борисова, Т. В., & Бескаравайний, С. С. Про кризу культури та людини в «надуманому» традиціоналізмі Р.Генона. *Епістемологічні дослідження в філософії, соціальних і політичних науках*. 2023. Том 6 №1, С. 21-26. (ISSN 2618-1282). DOI: <https://doi.org/10.15421/342303>

Автори: Бескаравайний, Станіслав Сергійович; Борисова, Тетяна Вікторівна

Ідентифікатор авторів ORCID:

С. Бескаравайний: 0000-0003-1707-1369, Т. Борисова: 0000-0002-0122-743X

Назва статті:

Про кризу культури та людини в «надуманому» традиціоналізмі Р.Генона.

ON THE CRISIS OF CULTURE AND MAN IN THE «FAR-FETCHED» TRADITIONALISM OF R.GUENON

Видавництво:

Епістемологічні дослідження в філософії, соціальних і політичних науках.

Анотація

UK: Мета. Культурно-філософський вимір проблеми духовної складової людини та суспільства в творчості французького мислителя Р.Генона здійснюється в історико-філософському ключі. **Методика.** Увага зосереджується на спробах Р.Генона демонструвати прихильність консервативним традиціям християнського світу. **Результати, наукова новизна та практична значимість.** Здійснюється критичний огляд позицій філософської картини світу Р.Генона, підкреслюється його спроба здолати кризу культурного розвитку через симбіоз різних релігій, вірувань та вчень.

Ключові слова: традиція, час, релігія, духовність, цінність

EN: **Purpose.** The problem of the crisis situation of Western European culture at the beginning of the 19th century became the central problem in the ideological heritage of R. Guenon. In his reflections, the French thinker turns to the consideration of the role and significance of traditions in the life of a person and society. R. Guenon fills the term “tradition” with his semantic load, making this term a key element in his philosophy. **Method.** The reflexive space of

Guénon's philosophy is the sphere of the philosophy of religion and it is difficult to attribute it to the sphere of religious philosophy. This difficulty lies in the departure of the French thinker from the traditions of the Christian worldview to the ideological foundations of Eastern mysticism, agnosticism and theosophical views. Perhaps it is these preferences of Guénon that lead the researchers of his work to the idea that he is, in a certain sense, the "forerunner" of the postmodern era in Europe. **The results.** Tradition and the crisis of traditions for the philosopher are considered as the main subject of study. The scale of historical and philosophical analysis is taken by the thinker without embarrassment as wide as possible. Ultimately, the very crisis of culture for Guénon can and must serve as a transition to a new stage in the development of culture. In this new stage, a syncretic creative renewal of world religions on the basis of the Eastern mysteries will take place. **Scientific novelty and practical significance.** The cyclic concept of the author's history does not retain its traditional connection with the Christian understanding of the future, the loss of the Christian eschatological understanding of man. the Renaissance is declared a break point with the traditional understanding of being. For a philosopher, tradition is not reduced to folk custom. And already at this stage, we are witnessing Guénon's attempt to give the established philosophical terms their own sound, fitting them to his concept and esoteric context. **Keywords:** tradition, time, religion, spirituality, value.

18_Бібліографічний опис статті:

Бескаравайний, С.С., Борисова Т.В. Критерії оцінки потенційної чисельності ЗШІ (AGI) у техносфері. *Науково-теоретичний альманах Грані*. 2024. № 26(6). С.156-162. DOI: <https://doi.org/10.15421/1723144>

Автори: Бескаравайний, Станіслав Сергійович; Борисова, Тетяна Вікторівна

Ідентифікатор авторів ORCID: С. Бескаравайний: 0000-0003-1707-1369,

Т. Борисова: 0000-0002-0122-743X

Назва статті:

Критерії оцінки потенційної чисельності ЗШІ (AGI) у техносфері
Criteria for assessing the potential number of AGI in the technosphere

Видавництво:

Науково-теоретичний альманах Грані

Анотація

УК: Актуальність. Майбутня взаємодія людини та ЗШІ це один із потенційно небезпечних процесів. **Методика.** «Екосистема» взаємодії людини зі штучними інтелектами, що розвинеться після їх створення, може зіткнутися з кризою, вираженою у різкому зростанні чисельності ЗШІ. Але прогнозування подібної кризи потребує опису факторів, які можуть визначати кількість ЗШІ, а також визначити структурні рівні взаємодії людини та ЗШІ. **Мета.** Розкриття базових протиріч, що визначають кількість загальних штучних інтелектів (ЗШІ, AGI) у техносфері, виділення основних кордонів розвитку ЗШІ, які можуть обмежувати їхню різноманітність. **Результати. Наукова новизна та практична значимість.** Показано, що однією з конкурентних переваг ЗШІ по відношенню до людини може бути їхнє існування на кількох структурних рівнях техносфери. Показано основні межі різноманітності ЗШІ: межу стабільності, межу швидкості розвитку, межу симбіотичної взаємодії, межу конкуренції. З'ясовано, основним обмеженням для зростання чисельності ЗШІ буде межа мініатюризації, пов'язана з тим, що обов'язковий для техногенного суб'єкта набір функцій (незалежний цикл «абстрагування-конкретизації») неможливо втілити в носії програмного забезпечення занадто малих розмірів. І це обмеження буде збережено, якщо не буде створено якісно нові носії програмного забезпечення. Показано, що достатньою умовою для існування автономного ЗШІ є перевага локалізованого ЗШІ в управлінні джерелом

ресурсів у порівнянні з глобалізованим ЗШІ, коли ця перевага дозволяє накопичити ресурси, необхідні для збереження себе від поглинання; Наведено оцінки мінімальної та максимальної кількості ЗШІ в техносфері, пов'язані як з монополізацією та централізацією ЗШІ, так і з їх граничною різноманітністю. Показано межі використання біологічних аналогій в описі скорочення та збільшення чисельності ЗШІ, але ці коливання можливо бути описувати за допомогою законів «необхідної різноманітності» та «ієрархічної компенсації». Висновки. Показано основні протиріччя, що обмежують різноманітність ЗШІ, а також деякі межі його розвитку. Проведено оцінку мінімальної та максимальної чисельності ЗШІ у техносфері.

Ключові слова: інтернет речей, техноценоз, техносфера, суб'єктність, цілісність, структурний рівень, межа

EN: Abstract. **Purpose.** The purpose of the study is: revealing the basic contradictions that determine the number of general artificial intelligences (AGI) in the technosphere, highlighting the main boundaries of AGI development that can limit their diversity. **Method.** The future interaction of humans and AGI is one of the potentially dangerous processes. The "ecosystem" of human interaction with artificial intelligences, which will develop after their creation, may face a crisis expressed in the sharp increase in the number of artificial intelligences. But the forecasting of such a crisis requires a description of the factors that can determine the number of AGI s, as well as to determine the structural levels of interaction between people and AGI. **Results. Scientific novelty and practical significance.** It has been shown that one of the competitive advantages of AGI in relation to a person can be their existence at several structural levels of the technosphere. The main limits of the diversity of AGI are shown: the limit of stability, the limit of the speed of development, the limit of symbiotic interaction, the limit of competition. It has been clarified that the main limitation for the growth of the number of AGI will be the limit of miniaturization, due to the fact that the set of functions required for an artificial subject (an independent cycle of «abstraction-specification») cannot be embodied in software carriers of too small sizes. And this limitation will be preserved if qualitatively new software media are not created. It is shown that a sufficient condition for the existence of an autonomous AGI is the advantage of a localized AGI in managing the source of resources compared to a globalized AGI, when this advantage allows you to accumulate the resources necessary to protect yourself from absorption; Estimates of the minimum and maximum number of AGI in the technosphere are given, related both to the monopolization or centralization of AGI, and to their extreme diversity. The limits of the use of biological analogies in the description of the reduction and increase in the number of AGI are shown, but these fluctuations can be described with the help of the laws of «necessary diversity» and «hierarchical compensation». **Conclusions.** The main contradictions that limit the diversity of the scientific community, as well as some limits of its development, are shown. The assessment of the minimum and maximum number of higher education institutions in the technosphere was carried out.

Keywords: internet of things, technocenosis, technosphere, subjectivity, integrity, structural level, limit.

19_Бібліографічний опис статті:

Борисова Т.В. Філософський портрет феномену «надія» в поглядах Г.Марселя. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. Наукове фахове видання. Випуск 41. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2023. С. 9-14. DOI <https://doi.org/10.32782/apfs.v041.2023.2>

Автори: Борисова, Тетяна Вікторівна

Ідентифікатор авторів ORCID: 0000-0002-0122-743X

Назва статті:

Філософський портрет феномену «надія» в поглядах Г.Марселя.

Philosophical portrait of the phenomenon of "hope" in the views of G. Marcel

Видавництво:

Видавничий дім «Гельветика»

Анотація:

УК: Мета. Розкриття питання світоглядних позицій французького мислителя Г. Марселя на проблему феномену надії, як складової ціннісного світу людини. Філософ розкриває основні екзистенційні аспекти зародження та причини буття надії в свідомості індивіда та суспільства. **Методика.** Історико-філософський, феноменологічний та порівняльний аналіз. **Результати.** Здійснюється спроба визначити онто-гносеологічний та культурно-аксіологічний статус феномена надії в творчому спадку Г. Марселя. Окреслюється горизонт проблемного поля метафізичного виміру надії як сили, акту, життєвої снаги, цінності, прагнення, віри та оптимізму. Розкривається іманентна природа феномену як антропологічного принципу буття власного «Я» та «Я-іншого» у поглядах французького дослідника. Фокусування уваги на проблемі як цінності, що здатна поставати одразу у двох іпостасях – як виклик самого життя та як відповідь на виклики в житті індивіда. **Наукова новизна.** Підкреслюється фундаментальна риса феномену надії – її трансцендентна утаємниченість, як елементу духовного життя. Досліджується проблема інваріантності епістемологічної транскрипції та методологічного виміру феномену надії в працях Г. Марселя. Розмежування понять «оптимізм» та «надія, як життєва снага» відбувається на підставі проголошення «оптимізму» штучним та сурогатним способом замінити істині сподівання людини.

Наголошується на приматі етико-соціального забарвлення філософського портрету феномену надії в картині світу Г. Марселя. Підкреслюється стриманість та обережність французького філософа при спробах здійснити теологічний зріз «надії». **Практична значимість.** Показаний конструктивний намір екзистенційного мислителя підсвітити тему ірраціональної природи феномену надії та її вплив на внутрішній та зовнішній світ особистості. Здійснені спроби Г. Марселя сформувати та описати характер взаємодії феномену надії з супутніми елементами екзистенційного простору людини – віри, любові, оптимізму. Конструювання на підставі описів моделей їх взаємодії антагоністичного напруження у парі – «надія» та «відчай», як «антинадія». Розкривається прагнення Г. Марселя підкреслити культурно-гуманістичне значення феномену надії в системі ціннісних орієнтацій індивіда. Фокусується увага мислителя на небезпеці та неприпустимості раціоналізації та грубої натуралізації «надії» в філософському її вимірі суб'єктом пізнання.

Ключові слова: надія, таємниця, оптимізм, віра, відчай, сила, цінність.

EN: Purpose. The issue of the worldview positions of the French thinker G. Marcel on the problem of the phenomenon of hope as a component of the human value world is revealed. The philosopher reveals the main existential aspects of the origin and reasons for the existence of hope in the minds of individuals and society. **Methodology.** Historical, philosophical, phenomenological and comparative analysis. **Findings.** An attempt is made to define the onto-epistemological and cultural-axiological status of the phenomenon of hope in the creative heritage of G. Marcel. The horizon of the problematic field of the metaphysical dimension of hope as a force, act, vitality, value, aspiration, faith and optimism is outlined. The author reveals the immanent nature of the phenomenon as an anthropological principle of the existence of the self and the other in the views of the French researcher. The article focuses on the problem as a value that can appear in two hypostases at once - as a challenge to life itself and as a response to challenges in the life of an individual. **Originality.** The author emphasises the fundamental feature of the phenomenon of hope - its transcendental mystery as an element of spiritual life. The problem of invariance of the epistemological transcription and methodological dimension of the phenomenon of hope in the works of G. Marcel is studied. The distinction between the concepts of "optimism" and "hope as a vital power" is made on the basis of the proclamation of "optimism" as an artificial and surrogate way to replace the true human hope.

The primacy of ethical and social colouring of the philosophical portrait of the phenomenon of hope in the world view of G. Marcel is emphasised. The restraint and caution of the French philosopher when trying to make a theological cut of "hope" is emphasised. **Practical value.** The constructive intention of the existential thinker to highlight the topic of the irrational nature of the phenomenon of hope and its impact on the inner and outer world of the individual is shown. G.Marcel's attempts to formulate and describe the nature of the interaction of the phenomenon of hope with the accompanying elements of the human existential space - faith, love, optimism - are made. Based on the descriptions of the models of their interaction, the author constructs an antagonistic tension in a pair - "hope" and "despair" as "anti-hope". The author reveals the desire of G. Marcel to emphasise the cultural and humanistic significance of the phenomenon of hope in the system of value orientations of an individual. The attention of the thinker is focused on the danger and inadmissibility of rationalisation and rough naturalisation of "hope" in its philosophical dimension by the subject of cognition.

Key words: hope, mystery, optimism, faith, despair, strength, value.

20_Бібліографічний опис статті:

Борисова Т.В. Історико-філософський та богословський вимір православ'я в творчій спадщині П.Євдокимова. *Вісник Дніпровської академії неперервної освіти. Серія «Філософія. Педагогіка»*. 2023. №1(4). С.49-53. DOI: <https://doi.org/10.54891/2786-7005-2023-1-8>

Автори: Борисова, Тетяна Вікторівна

Ідентифікатор авторів ORCID: 0000-0002-0122-743X

Назва статті:

Історико-філософський та богословський вимір православ'я в творчій спадщині П.Євдокимова

THE HISTORICAL, PHILOSOPHICAL AND THEOLOGICAL DIMENSIONS OF ORTHODOXY IN THE CREATIVE HERITAGE OF P. YEVDOKIMOV

Видавництво:

Комунальний заклад вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради»

Анотація:

УК: Мета. Здійснити загальну оглядову філософсько-гносеологічну візію поглядів П.Єфремова на православну картину світу. **Методика.** Запроваджено описовий та метафізичний метод дослідження. Було окреслене предметне поле онто-гносеологічних, методологічних та антропологічних складових світоглядної позиції П.Євдокимова. **Результати.** Визначена позиція мислителя відносно філософських та богословських складових генези православного вчення. Підкреслюється намагання П.Євдокимова визначити особливості епістемологічних традицій пізнання людиною тварного світу та нетоварного Бога в східній гілці християнства. Аналізуються роздуми мислителя про зв'язок між конфесіями в християнстві на основі давньогрецької філософії та богословської традиції перших п'яти століть. **Наукова новизна.** Виокремлена особлива роль у цьому процесі іудейської та візантійської культур, а також вчень Платона та Аристотеля. Була розглянута есхатологічна характеристика християнства в поглядах П.Євдокимова як підґрунтя до розуміння містичної та сакральної природи діалогу Творця з людиною та світом. Висвітлені питання методологічного виміру пізнавальних можливостей людини на прикладі апофатичного та катафатичного способів осмислення образу Бога. Здійснено їх описово-порівняльний аналіз, виділені слабкі та сильні сторони, а також вплив цих методів в цілому на православну культуру мислення. **Практична значимість.** Підкреслено бажання П.Євдокимова вказати на містичний та сакральний характер діалогу людини з Творцем в

християнській картині світу. Простежені творчі спроби французького мислителя включити до свого аналізу низку нових понять, авторського їх наповнення, що формують наше уявлення про семантичний образ його філософії. Наголошується на особливому філософському статусі людини (як суб'єкта пізнання) у пізнавальній стихії людського духу, як свідка, коментатора, учасника та інтерпретатора. Проблема любові розкривається через епістемологічний компонент, важливими елементами якого виступають поняття «серця» та «аскези». Чим підкреслюється роль чернечого досвіду християнства у формуванні православної традиції мислення. Досліджується погляд П.Євдокимова на особливий спосіб тлумачення Святого Письма та Святоотчого спадку – через почуття, як форму екзегези, яку мислитель називає «інстинктами східного православ'я».

Ключові слова: віра, аскеза, людина, культура, картина світу, пізнання, Бог, серце, любов, традиція.

EN: **Purpose.** To provide a general overview of the philosophical and epistemological vision of P. Efremov's views on the Orthodox worldview. **Methodology.** A descriptive and metaphysical research method is introduced. The subject field of onto-epistemological, methodological and anthropological components of P. Yevdokymov's worldview was outlined. **Findings.** The position of the thinker in relation to the philosophical and theological components of the genesis of Orthodox teaching is determined. P. Yevdokimov's efforts to determine the peculiarities of the epistemological traditions of man's knowledge of the created world and non-commodity God in the Eastern branch of Christianity are emphasized. The thinker's reflections on the connection between denominations in Christianity are analyzed on the basis of ancient Greek philosophy and the theological tradition of the first five centuries. **Originality.** The special role of the Jewish and Byzantine cultures, as well as the teachings of Plato and Aristotle, is singled out in this process.

The eschatological characteristic of Christianity in the views of P. Yevdokimov was considered as a basis for understanding the mystical and sacred nature of the Creator's dialogue with man and the world. Issues of methodological measurement of human cognitive capabilities are highlighted using the example of apophatic and kataphatic ways of understanding the image of God.

Their descriptive and comparative analysis was carried out, their weaknesses and strengths were highlighted, as well as the influence of these methods in general on the Orthodox culture of thinking. **Practical value.** The desire of P. Yevdokymov to point out the mystical and sacred nature of the dialogue between man and the Creator in the Christian picture of the world is emphasized. The creative attempts of the French thinker to include in his analysis a number of new concepts, their authorial content, which shape our idea of the semantic image of his philosophy, are traced. Emphasis is placed on the special philosophical status of man (as a subject of knowledge) in the cognitive element of the human spirit, as a witness, commentator, participant and interpreter. The problem of love is revealed through the epistemological component, important elements of which are the concepts of "heart" and "austerity".

What emphasizes the role of the monastic experience of Christianity in the formation of the Orthodox tradition of thinking. P. Yevdokimov's view on a special way of interpreting the Holy Scriptures and the Holy Father's legacy is studied - through feelings, as a form of exegesis, which the thinker calls "the instincts of Eastern Orthodoxy."

Key words: faith, asceticism, man, culture, picture of the world, knowledge, God, heart, love, tradition.

21_Бібліографічний опис статті:

Борисова Т.В. Філософський ландшафт феномену «тиша». *Філософія та політологія в контексті сучасної культури*. Спецвипуск. Т. 16, 2024. С. 3-10. DOI: <https://doi.org/10.15421/352401>

Автори: Борисова Тетяна Вікторівна

Ідентифікатор авторів ORCID:

Т. Борисова: ORCID ID 0000-0002-0122-743X

Назва статті:

Філософський ландшафт феномену «тиша».

Philosophical landscape of the «silence» phenomenon.

Видавництво:

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Анотація:

УК: **Мета.** Здійснено філософсько-культурологічний вимір феномену «тиша» з розглядом внутрішньої природи цього феномену. **Методика.** Використані методи історико-філософського аналізу та синтезу, співпадіння логічного та історичного, феноменологічний та герменевтичний методи дослідження. **Результати.** Розкриття проблеми «тиша» як важливої соціальної цінності та морально-етичної норми в традиціях європейської культури мислення та творчості. **Наукова новизна.** Наголошується на небезпечному процесі десакралізації та «витіснення тиші» з життєвого простору сучасної людини. **Практична значимість.** Розкриваються головні риси та атрибути феномену «тиша» через призму минулого та сьогодення.

Ключові слова: культура, особистість, простір, традиція, норма, цінність.

EN: **Purpose.** The philosophical dimension of the phenomenon of "silence" is carried out in the context of cultural, historical-philosophical and axiological analysis. The special relevance of the research on this topic is emphasised in connection with the events of war and its invariable attributes - the "noise" of destruction and human suffering. The subject of the analysis is the philosophical impression of the phenomenon of "silence" in its existential comprehension. **Methodology.** The methods used are historical and philosophical analysis and synthesis, coincidence of logical and historical, phenomenological and hermeneutical research methods. The methodological basis of the research is presented by the methods of analysis and synthesis. The use of these methods makes it possible to look at the phenomenon of "silence" both as a holistic and fragmented phenomenon. All kinds of characteristics of the phenomenon of "silence" are considered, which allows us to study its nature. **Findings.** The metaphysical method allowed to shift the focus of attention to the ontological component of the phenomenon - immanent bases. The paper has attempted to consider the phenomenon of "silence" through the moduses of "chronos" and "topos". The great heuristic potential of philosophical discourse on "silence" is emphasised. It is pointed out that the category of "silence" in philosophy has a special semantic load, and therefore the category of "silence" itself is a category with its own history, mysticism, epic and drama. In the work there is an appeal to A.Korban's creative project in his attempts to consider "silence" in European historical and literary retrospection. **Originality.** The view of "silence" through the prism of the Christian tradition of thought deserves special attention. Even at the dawn of Christianity as a religion, one can see in the first monastic traditions a respectful attitude to "silence" as one of the conditions for communication with the Creator. **Practical value.** The philosophical and anthropological substantiation of the phenomenon of "silence" is based on the idea of its high social value in the modern civilisational space. Attention is drawn to the detrimental process of desacralisation of "silence" in the life of modern man and society, its destructiveness for the European traditional culture. Philosophical consideration of the phenomenon of "silence" finally positions this phenomenon in the status of a particularly important cultural norm.

Keywords: culture, personality, space, peace, tradition, norm, value.

22_Бібліографічний опис статті:

Леонідов І.Л. Інституціоналізація привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: «Економіка і менеджмент», 2024. № 58. С. 13-19. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-2675/2024-58-2>

Автори: Леонідов Ігор Леонідович.

Ідентифікатор авторів ORCID:

І. Леонідов: ORCID ID 0000-0001-7369-2464

Назва статті:

Інституціоналізація привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту.
Institutionalization of appropriation of informatively-digital intellectual product.

Видавництво:

Видавничий дім «Гельветика»

Анотація:

УК: **Мета.** Розкриття загальних та особливих характеристик еволюції інституціоналізації привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту. **Методика.** Варіант інтеграційного методу. Це дозволило нам вивчити ряд проблем, пов'язаних з використанням державно-приватного партнерства на машинобудівному підприємстві. **Результати.** З'ясовано причини невідповідності інституціоналізації привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту інноваційному розвитку національної економіки України. Доповнено класифікацію інституціоналізації привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту за критерієм «складових змісту привласнення». **Наукова новизна.** Виявлено інститути належності та набуття інформаційно-цифрового інтелектуального продукту, придатні для державного регулювання масштабів відтворення акторів відповідного привласнення. Заходи державного регулювання розділені як регулювання трансферу інтелектуального продукту (в частині його набуття) та регулювання виробничого використання інтелектуального продукту (в частині його належності). **Практична значимість.** **Практична значимість** визначена в придатності для державного регулювання масштабів відтворення акторів привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту.

Ключові слова: власність та привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту, належність, набуття, інститути, державне регулювання.

EN: **Purpose.** General and specific characteristics of evolution of institutionalization of appropriation of informatively-digital intellectual product were revealed. **Methodology.** When implementing this research work, its authors used an analytical method by which the studied problems were considered in their development and unity. **Findings.** General characteristics of institutionalization of appropriation of informatively-digital intellectual product was found via the localization of economic processes in the set of the special objects, operations and procedures. Causes of disparity of institutionalization of appropriation of informatively-digital intellectual product for innovative development of national economics of Ukraine were found out. The criterion of "elements of context of appropriation" for classification of institutionalization of appropriation of informatively-digital intellectual product was offered. The institutes of belonging and acquisition of informatively-digital intellectual product with an availability for government regulation of scales of reproduction of actors of corresponding appropriation were found out. **Originality.** Institutionalization of informatively-digital intellectual product in part of its acquisition was outlined as a result of formalization of: patterns of novelty and originality of intellectual product (in the cluster of creators), legal norms of legitimation of intellectual product (in the cluster of producers), procedures of comparison and estimation of legitimate informatively-digital intellectual product (in the cluster of entrepreneurs). Institutionalization of acquisition of informatively-digital intellectual product was outlined as the result of formalization of: patterns of

novelty and originality of intellectual product (in the cluster of creators), legal norms of legitimation of intellectual product (in the cluster of producers), procedures of comparison and estimation of legitimate informatively-digital intellectual product (in the cluster of entrepreneurs). Institutionalization of interaction of actors of belonging of informatively-digital intellectual product was opened as the result of formalization of: rules of competitive approach in relation to consumer characteristics of intellectual product (in the cluster of creators), norms of standard of legitimate intellectual product (in the cluster of producers), rules of the systematic financing of modernization of legitimate intellectual product (in the cluster of entrepreneurs). **Practical value.** Practical importance of the paper was represented in an availability for government regulation of scales of reproduction of actors of appropriation of informatively-digital intellectual product.

Keywords: ownership and appropriation of informatively-digital intellectual product, belonging, acquisition, institutes, government regulation.

23_Бібліографічний опис статті :

Леонідов І. Л. Основи інфраструктури інституціоналізації привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту. *Сталий розвиток економіки*. 2024. № 2 (49). С. 229-232. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-49-36>

Автори: Ігор Леонідов.

Ідентифікатор авторів ORCID:

І. Леонідов: ORCID ID 0000-0001-7369-2464

Назва статті:

Основи інфраструктури інституціоналізації привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту.

Bases of infrastructure of institutionalization of appropriation of informatively-digital intellectual product.

Видавництво:

Видавничий дім «Гельветика»

Анотація:

УК: Мета. У статті розкрито основи інфраструктури інституціоналізації привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту в національній економіці України. **Методика.** Варіант інтеграційного методу. **Результати.** Визначено зміст інфраструктури привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту. **Наукова новизна.** Окреслено інфраструктуру інституціоналізації привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту як результат вирішення перешкод відтворення акторів його привласнення. Виокремлено в інфраструктурі інституціоналізації привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту формалізацію наступних інститутів: організаційних правил, нормативно-правових законів, традицій і зразків господарювання. Виділено формування інтелектуальних послуг, що сприяють зменшенню трансакційних витрат в інфраструктурі інституціоналізації привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту. **Практична значущість** результатів дослідження визначена в придатності для державного регулювання ефективного розвитку пріоритетних видів промислової діяльності в Україні, а також прискоренню їх інтегрування в глобальні технологічні ланцюги.

Ключові слова: Інфраструктура, привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту, трансакційні витрати, інтелектуальні послуги, державне регулювання.

EN: Purpose. The article discusses infrastructure of institutionalization of appropriation of informatively-digital intellectual product. Evolution of scientific interpretations of term the

infrastructure was exposed. **Methodology.** The attempt of researchers to synthesize the display of fragments of economic essence of infrastructure was found out in represented her scientific determinations. **Findings.** Authorial determination of content of infrastructure of appropriation of informatively-digital intellectual product was offered. Infrastructure of institutionalization of appropriation of informatively-digital intellectual product as the result of solving of barriers of reproduction of actors of its appropriation was outlined. Formalization of elements (organizational rules, normatively-legal laws, traditions and patterns of economic) of infrastructure of institutionalization of appropriation of informatively-digital intellectual product is formalized. The functional of elements of infrastructure of institutionalization of appropriation of informatively-digital intellectual product was exposed. Forming of intellectual services, what assist for decreasing of transaction costs into the infrastructure of institutionalization of appropriation of informatively-digital intellectual product were severed. Actuality of research of variety of intellectual services as the result of comparison of alternative theoretical looks to their content, and also, empiric approaches in Eurostat and North-American system of branch classification of service business was found out. **Originality.** A characteristic of intellectual services (a necessity of adaptation, risks of asymmetry of information, possibility for the use) was determined. Examples of elements of infrastructure of institutionalization of appropriation of informatively-digital intellectual product and their forming in foreign countries were illustrated. Possibility of reflection of infrastructure of institutionalization of appropriation of informatively-digital intellectual product of determinately "specialization" of functions for providing of intellectual services was confirmed. Further researches must be goal-seeking to the search of set of elements of infrastructure of institutionalization of appropriation of informatively-digital intellectual product. **Practical importance** of the paper was represented in an availability for government regulation of development of local types of industrial activity in Ukraine, and also for the acceleration of them building into global technological links.

Keywords: Infrastructure, appropriation of informatively-digital intellectual product, transaction costs, intellectual services, government regulation of economics.

24_Бібліографічний опис статті :

Леонідов І.Л., Білоцерковець Д.В. Привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту: міжнародний досвід та перспективи для України. *Причорноморські економічні студії*. 2024. Вип. 86. С.40-45. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.86-6>

Автори: Ігор Леонідов, Дмитро Білоцерківець

Ідентифікатор авторів ORCID:

І. Леонідов: ORCID ID 0000-0001-7369-2464

Д. Білоцерковець: ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5903-1213>

Назва статті:

Привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту: міжнародний досвід та перспективи для України.

Appropriation of informatively-digital intellectual product: international experience and prospects for Ukraine.

Видавництво:

Видавничий дім «Гельветика»

Анотація:

УК: **Мета.** Стаття присвячена дослідженню історичних засад становлення та розвитку системи привласнення інтелектуального продукту. **Методика.** Варіант інтеграційного методу. **Результати.** Проведено аналіз еволюції продуктового атрибуту привласнення інтелектуального продукту, визначено особливості його розгортання в умовах Стародавнього

Світу та в епоху європейського Середньовіччя. **Наукова новизна.** Показано суттєві відмінності в еволюції такого атрибуту привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту в європейських країнах у Новий та Новітній часи. Особлива увага приділена дослідженню специфіки екстерналізації привласнення інтелектуального продукту в Німеччині. **Практична значимість.** Визначено проблеми втілення досягнень зарубіжного досвіду реалізації привласнення в умовах національної економіки України, окреслено основні виклики та перспективи імплементації окремих умов привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту, сформованих в європейських країнах, в реалії вітчизняної економіки.

Ключові слова: привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту, належність, набуття, міжнародні відносини, актори привласнення.

EN: Purpose. The article was sanctified to research of international experience of appropriation of informatively-digital intellectual product. **Methodology.** On the achievements of foreign experience of realization of appropriation of informatively-digital intellectual product was accented. **Findings.** The prospects of implementation of partial conditions of appropriation of informatively-digital intellectual product from the European countries to realities of national economics of Ukraine were circumscribe. Analysis of evolution of product's of attribute of appropriation of intellectual product and specific of its deployment in the conditions of the Ancient World and in the epoch of European middle Ages was conducted. Significant differences in the evolution of such attribute of appropriation of informatively-digital intellectual product in the European countries in New and Newest times were shown. To research of specific of exteriorization of appropriation of informatively-digital intellectual product in Germany was spared the special attention. Were found out the stages of fixing and legitimating of intellectual product, namely: symbol (to V of century), privileged (from V to XVIII of century), legal (from XVIII to XIX of century), sign-symbol (from the end XIX of century). On the exert of appropriation mainly not own the created legitimate informatively-digital intellectual product in the conditions of strengthening of tendency of transformation of large ownership in the largest at the Germany was accented. The functional of appropriation not own the created legitimate informatively-digital intellectual product was detected and formalized in the system of equalizations. **Originality.** The stimulus of the extended reproduction of actors of appropriation not own the created legitimate informatively-digital intellectual product were severed in next parts: the state-private partnership for subsidies to tuitions of skilled specialists, research-and-developments (in the cluster of creators); protecting of national inventions from the "unwanted copy" (in the cluster of producers); government stimulation by the subsidies of research-and-developments, and also structuring of relations between a bank and industry (in the cluster of mediators-entrepreneurs). Further researches must be directed on the search of prospects of implementation of partial conditions of appropriation of informatively-digital intellectual product from the European countries to realities of national economics of Ukraine. **Practical importance** of the paper was represented in an availability for government regulation of use of international experience of development of local types of industrial activity in Ukraine, and also them scientific accompaniment.

Keywords: appropriation of informatively-digital intellectual product, belonging, acquisition, international relations, actors of appropriation.

25_Бібліографічний опис статті :

Леонідов І.Л., Цурканова І.О. Специфіка екстерналізації привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту в умовах глобалізації. *Науковий погляд: економіка та управління.* 2024. № 2 (86). С.11-18. DOI: <https://doi.org/10.32782/2521-666X/2024-86-2>

Автори: Леонідов, Ігор Леонідович

Ідентифікатор авторів ORCID:

Назва статті:

Специфіка екстеріалізації привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту в умовах глобалізації.

Specific of exteriorization of appropriation of informatively-digital intellectual product into conditions of globalization.

Видавництво:

Видавничий дім «Гельветика»

Анотація:

УК: **Мета.** Метою даного дослідження є виявлення специфіки екстеріалізації привласнення інтелектуального продукту в умовах глобалізації. **Методика.** Для досягнення мети дослідження використовувався варіант інтеграційного методу. **Результати.** Результатами дослідження є виявлення засобів зменшення перешкод відтворення акторів привласнення інтелектуального продукту в глобальних умовах. **Наукова новизна.** В умовах глобалізації підтверджено панування глобальних акторів привласнення інтелектуального продукту над відносно дрібними національними акторами привласнення інтелектуального продукту як перешкоди їх розширеному відтворенню. **Практична значущість** визначена в придатності для державного регулювання ефективного розвитку окремих видів промислової діяльності в Україні, а також прискоренню їх «монтажу» в глобальні технологічні ланцюги.

Ключові слова: привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту, належність, набуття, глобалізація, відтворення.

EN: Exteriorization of informatively-digital intellectual product in the context of its displaying and recreation of actors of its appropriation in the conditions of globalization was analyzed and generalized in the article. **Purpose.** The aim of this research is a detecting of specific of exteriorization of appropriation of informatively-digital intellectual product in the conditions of globalization. **Methodology.** A variant of integration method was used for achieving of aim of the research. **Findings.** General characteristics of globalization, as an object of its informatively-digital conceptions, was found. Possibilities of the developed countries (leaders of global economics) at the appropriation of new knowledge as possibility of property and uses of knowledge was found out. After generalization of exert of exteriorization of appropriation of intellectual product as transfer of technologies, was constated, what the limits of its variety are circumscribed into the attributes of appropriation of intellectual product. The analysis of exert of exteriorization of appropriation of informatively-digital intellectual product is possible via a development of the compatible-divided form of appropriation was found out. Attention on the specific of appropriation of informatively-digital intellectual product in the conditions of globalization how an important aspect of knowledge-information revolution was accented. Exert of exteriorization of appropriation of informatively-digital intellectual product in the conditions of globalization as: cooperative (in the global cluster of creators), satellite (in the global cluster of producers), subordinate (in the global cluster of mediators-entrepreneur) was determined by scientific novelty. **Originality.** Means of diminishing of barrier of reproduction of actors of appropriation of intellectual product in global conditions was found out in part: financing of acquisition a novel-constructively and novel-integration of informatively-digital intellectual product (in the global cluster of creators); encouragement of belonging of legitimate of informatively-digital intellectual product to the national actors (in the global cluster of producers); stimulation of actualization of belonging of legitimate of informatively-digital intellectual product to the national actors (in the global cluster of mediators-entrepreneur). Domination of global actors of appropriation of informatively-digital intellectual product above relatively by small national actors of informatively-digital intellectual product how an barrier of them the extended reproduction was confirmed in the conditions of globalization. **Practical value.** Practical importance of the paper was represented in an availability for

government regulation of local types of industrial activity in Ukraine, and also for the acceleration of them "building-in" in global technological chains.

Keywords: appropriation of informatively-digital intellectual product, belonging, acquisition, globalization, reproduction.

26_Бібліографічний опис статті :

Леонідов І.Л. Привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту: перспективи імплементації європейського досвіду. *Бізнес-навігатор*. 2024. Випуск 2 (75). С. 169-173. DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.75-29>

Автори: Леонідов, Ігор Леонідович

Ідентифікатор авторів ORCID:

І. Леонідов: ORCID ID 0000-0001-7369-2464

Назва статті:

Привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту: перспективи імплементації європейського досвіду.

Appropriation of informatively-digital intellectual product: prospects of implementation of european experience.

Видавництво:

Видавничий дім «Гельветика»

Анотація:

UK: Мета. Стаття присвячена дослідженню європейського досвіду привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту. **Методика.** Для досягнення мети дослідження використовувався варіант інтеграційного методу. **Результати.** Особлива увага приділена дослідженню специфіки екстерналізації привласнення інтелектуального продукту в національній економіці Франції. **Наукова новизна.** Проведено аналіз інтернаціонального рівня взаємодії акторів привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту в спектрі його складових, атрибутів та умов. **Практична значимість.** Визначено проблеми втілення досягнень європейського досвіду реалізації привласнення в умовах національної економіки України, окреслено основні виклики та перспективи імплементації окремих умов привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту, сформованих в європейських країнах, в реалії вітчизняної економіки.

Ключові слова: привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту, належність, набуття, міжнародні відносини, європейський досвід.

EN: Purpose. The article was sanctified to research of European experience of appropriation of informatively-digital intellectual product. **Methodology.** A variant of integration method was used for achieving of aim of the research. **Findings.** On the achievements of European experience of realization of appropriation of informatively-digital intellectual product was accented. The prospects of implementation of partial conditions of appropriation of informatively-digital intellectual product in France to realities of national economics of Ukraine were circumscribe. The analysis of international level of interaction of actors of appropriation of informatively-digital intellectual product in the spectrum of its elements, attributes and conditions was conducted. To research of specific of exteriorization of appropriation of informatively-digital intellectual product in France was spared the special attention. On the exert of appropriation mainly not own the created legitimate of informatively-digital of intellectual product in the conditions of intensifying of action of tendency of associating of small private ownership and its transforming at the largest into the economy of France was accented. The functional of appropriation not own the created legitimate informatively-digital intellectual product in the socio-economic clusters of its actors was detected.

This functional in the system of equalizations was formalized. **Originality.** The means of diminishing of barriers of reproduction of appropriation of not own the created legitimate informatively-digital intellectual product in the socio-economic clusters of its actors were severed in next parts: government financial stimulus of development of knowledge in part of improvement of competence, skills and creation of "breach" of technologies (in the cluster of creators); patenting and licensing how the facts of "exhausting of rights" with domination of large appropriator above relatively of small (in the cluster of producers); government budgetary programs of stimulation of investment-innovative activity of private sector (in the cluster of mediators-entrepreneurs). At the maximization of actualized of the belonging of intellectual product and minimization of latent of the belonging of intellectual product was proposed the formalizing of functional of appropriation not own the created legitimate intellectual product in foreshortening of European experience. **Practical value.** Practical importance of the paper was represented in an availability for government regulation of use of European experience of development of local types of industrial activity in Ukraine, and also them scientific accompaniment.

Keywords: appropriation of informatively-digital intellectual product, belonging, acquisition, international relations, European experience.

27_Бібліографічний опис статті :

Леонідов І.Л. Привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту: азіатський досвід та перспективи для України. *Наукові інновації та передові технології*. 2024. № 5 (33). С. 808-819. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-5\(33\)-808-819](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-5(33)-808-819). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/11349/11408>

Автори: Леонідов, Ігор Леонідович

Ідентифікатор авторів ORCID:

І. Леонідов: ORCID ID 0000-0001-7369-2464

Назва статті:

Привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту: азіатський досвід та перспективи для України.

Appropriation of informatively-digital intellectual product: Asian experience and prospects for Ukraine.

Видавництво:

Видавнича група «Наукові перспективи»

Анотація:

УК: **Мета.** В статті досліджено досвід привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту із азіатського інтеграційного об'єднання країн. **Методика.** Окреслено перспективи імплементації окремих умов привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту з азіатських країн, до реалій національної економіки України. **Результати.** Особлива увага приділена дослідженню специфіки екстерналізації привласнення інтелектуального продукту в національній економіці КНР. Акцентовано на прояві привласнення переважно не власно створеного легітимного інформаційно-цифрового інтелектуального продукту в умовах різноманітності форм власності в економіці КНР. **Наукова новизна.** Виявлено особливості функціоналу привласнення не власно створеного легітимного інформаційно-цифрового інтелектуального продукту в соціально-економічних кластерах акторів. Формалізовано цей функціонал в системі рівнянь. Серед засобів зменшення перешкод відтворення привласнення не власно створеного легітимного інтелектуального продукту в соціально-економічних кластерах його акторів виділено: планомірне використання міжнародних ресурсів для зміцнення технологій та залучення талантів (в кластері творців); планомірна реалізація політики «корінних інновацій»,

націленої на міжнародний патентний захист (в кластері продуцентів); планомірна експортна орієнтація національної економіки (в кластері посередників-підприємців). Функціонал привласнення не власно створеного легітимного інтелектуального продукту в ракурсі азіатського досвіду запропоновано формалізувати в максимізації актуалізації належного інтелектуального продукту та мінімізації латентності належного інтелектуального продукту. Подальші дослідження мають бути спрямовані пошук перспектив імплементації окремих досягнень привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту, сформованих в азіатському інтеграційному об'єднанні країн, до реалій національної економіки України.

Практична значимість. Практична значимість визначена в придатності для державного регулювання впровадження азіатського досвіду розвитку власності й привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту для відновлення окремих видів промислової діяльності в Україні, а також їх наукового супроводу.

Ключові слова: власність, привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту, належність, набуття, інформаційна економіка.

EN: **Purpose.** Experience of appropriation of informatively-digital intellectual product from the Asian integration association of countries was researched in the paper. **Methodology.** The prospects of implementation of partial conditions of appropriation of informatively-digital intellectual product from the Asian integration association of countries to realities of national economics of Ukraine were circumscribe. **Findings.** To research of specific of exteriorization of appropriation of informatively-digital intellectual product in China was spared the special attention. On the exert of appropriation mainly not own the created legitimate of informatively-digital of intellectual product in the conditions of multiform of ownership into the economy of China was accented. The specific of functional of appropriation not own the created legitimate informatively-digital intellectual product in the socio-economic clusters of its actors was detected. **Originality.** The facilities of diminishing of barriers of reproduction of appropriation of not own the created legitimate informatively-digital intellectual product in the socio-economic clusters of its actors were severed in next parts: the planned use of international resources for strengthening of technologies and bringing in of talents (in the cluster of creators); the policy of "root's innovations" with aiming on the international patent protected (in the cluster of producers); the planned of export orientation of national economics (in the cluster of mediators-entrepreneurs). At the maximization of actualized of the belonging of intellectual product and minimization of latent of the belonging of intellectual product was proposed the formalizing of functional of appropriation not own the created legitimate intellectual product in experience from the Asian integration association of countries. The further researches must be directed on the search of prospects of implementation of local achievements of appropriation of informatively-digital intellectual product from the Asian integration association of countries to realities of national economy of Ukraine. **Practical value.** Practical importance of the paper was represented in an availability for government regulation of use of Asian experience of development of ownership and appropriation of informatively-digital intellectual product for development of local types of industrial activity in Ukraine, and also them scientific accompaniment.

Keywords: ownership, appropriation of informatively-digital intellectual product, belonging, acquisition, informative economics.

28_ Бібліографічний опис статті:

Waldemar Izdebski, Sandra Serafin, Viktor Tarasevych. The Application of the Life Cycle Assessment Method in Managing the Logistics of Municipal Waste Collection. *EVERGREEN Joint Journal of Novel Carbon Resource Sciences & Green Asia Strategy*, Vol. 10, Issue 03, pp.1242-1252, September 2023.

Автори: Waldemar Izdebski, Sandra Serafin, Viktor Tarasevych

Ідентифікатор автора ORCID:

Viktor Tarasevych: ORCID 0000-0002-6997-0166

Назва статті:

The Application of the Life Cycle Assessment Method in Managing the Logistics of Municipal Waste Collection.

Видавництво: Kyushu University, Japan

Анотація:

EN: The relevance of this topic is due to the high level of importance of sustainable waste management and the need for effective decision-making tools. The purpose of the article is to justify the possibility and expediency of using the life cycle assessment method in managing the logistics of municipal waste management. The research was conducted using general scientific methods of cognition: system analysis, synthesis, generalization, deduction, abstraction, concretization, and formalization. Given the results of the conducted research, the meaning, and essence of the evaluation method life cycle are highlighted. It was determined that the life cycle assessment method is possible and advisable to be used for analyzing the impact of waste on the environment, namely on the quality of the ecosystem, state of health of the population, and use of natural resources. It is noted that this method is an effective tool for ensuring the rational use of natural resources and effective management of waste, allowing optimizing the process of management of logistics of waste according to the criteria of time and cost. Separate attention is assigned to considering the process of adopting management solutions in the part of optimizing logistic processes in the system of managing municipal waste, which is outlined as a choice of one option from several possible ones. It is proposed that the method of life cycle assessment be applied by local authorities in Poland to substantiate management decisions regarding the choice of alternative options for processing, disposal, or dumping of municipal waste based on the criterion of minimizing the harmful impact on the environment.

Key words: ecology, optimization, adoption of administrative decisions, local government bodies, analysis

29_ Бібліографічний опис статті:

Тарасевич В.М., Лебедева В.К. Класичний античний поліс: владна державна група і особливості обміну та привласнення об'єктів. *Економічна теорія*. 2023. №4. С. 5-21. DOI: DOI: <https://doi.org/10.15407/etet2023.04.005>

Автори: Тарасевич, Віктор Миколайович, Лебедева Валентина Костянтинівна

Ідентифікатор автора ORCID:

В. Тарасевич: ORCID 0000-0002-6997-0166

В. Лебедева: ORCID 0000-0002- 2744-5435

Назва статті:

Класичний античний поліс: владна державна група і особливості обміну та привласнення об'єктів.

Classic Antique polis: the power-holding group and the features of exchange and appropriation

Видавництво:

Державна установа «Інститут економіки та прогнозування НАН України»,

Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Анотація:

UK: Ця стаття продовжує цикл публікацій про універсумну еволюцію Давньогрецької субцивілізації Античної цивілізації та присвячена характеристиці будови та структури владної державної групи, особливостям обміну її сутнісних сил на сутнісні сили громадянської общини полісу, а також боротьби її акторів за привласнення централізованого надлишкового продукту і відповідних суперечностей. Становлення та розвиток полісної демократії уможливили входження у постійний склад владної державної групи представників різних соціальних кластерів та акторів різних форм привласнення об'єктів, значне ускладнення її складу та структури. Вона стає агрегованим актором змішаного суспільноіндивідуального привласнення, а складним мережевим взаємозв'язкам субакторів її традиційного, соціально-економічного та функціонального акторів переважно відповідає взаємодія відповідних форм привласнення об'єктів. Роль первинної рушійної сили еволюції владної державної групи виконують суперечності її соціально-економічних субакторів, перетвореною формою яких (суперечностей) виступають суперечності функціональних субакторів. Використання потенціалу трудової теорії вартості та загальної теорії цінності дозволило визначити умови та зміст еквівалентного та нееквівалентного обміну олюдненими та опредметненими сутнісними силами між владною державною групою та громадянською общиною поліса, а також загальносуспільну, синерго-суспільну, владновласницьку та експлуаторську складові централізованого, надлишкового та необхідного продукту. Незважаючи на очевидний прогрес, владній державній групі не вдалося досягти рівня складності та самоорганізації, адекватного такій громадянській общині поліса, оскільки дієвість механізмів реалізації загальносуспільних та синерго-суспільних інтересів поступалася реалізації інтересів приватних, кланових та корпоративних.

Ключові слова: античний поліс, громадянська община, владна державна група, традиційний, соціально-економічний, функціональний актори, змішане суспільно-індивідуальне привласнення, еквівалентний, нееквівалентний обмін сутнісними силами, надлишковий, додатковий і необхідний продукт, що централізується, влада-власність, експлуатація.

EN: The article continues the series of publications about the universum evolution of the Ancient Greek sub civilization of the Antique civilization and is devoted to the characteristics of the structure of the power-holding group, the exchange of its essential forces for those of the polis civil community, as well as the struggle of its actors for the appropriation of the centralized excess, surplus and necessary product and the corresponding contradictions. The rise and development of polis democracy allowed the inclusion of representatives of various social clusters and actors of various forms of appropriation in the permanent composition of the power-holding group, and a significant complication of the latter's composition and structure. The power-holding group becomes an aggregated actor of the mixed social-individual appropriation, and the interaction of the corresponding forms of object appropriation mainly corresponds to the complex network interconnections between this group's traditional, socio-economic and functional sub-actors. The role of primary driving force in the evolution of the power-holding group is performed by the contradictions between its socio-economic sub-actors, whose transformed form are the contradictions between functional sub-actors. The use of the potential of the labor theory of value and the general theory of value makes it possible to define the conditions and contents of the equivalent and nonequivalent exchange of humanized and objectified essential forces between the powerholding group and the civil community in the polis, as well as the general public, synergistic public, power-proprietary and exploitative components of the centralized excess, surplus and necessary product. Despite the obvious progress, the power-holding group failed to achieve a level of complexity and self-organization adequate to the existing civil community of the polis, since the effectiveness of the mechanisms of realization of general public and synergistic public interests was inferior to that of the realization of private, clan and corporate interests.

Keywords: ancient polis, civil community, power-holding group, traditional, socioeconomic, functional actors, mixed social-individual appropriation, equivalent, nonequivalent exchange of essential forces, centralized excess, surplus and necessary product, power-property, exploitation

30_ Бібліографічний опис статті:

Тарасевич В.М. (2024). Діяльнісна знаннево-інформаційна теорія цінності: концептуальна і чуттєво-емоційна теоретичні моделі. *Економіка України*. 67. 2(747). 32-46. DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2024.02.032>

Автор: Тарасевич, Віктор Миколайович

Ідентифікатор автора ORCID:

В. Тарасевич: ORCID 0000-0002-6997-0166

Назва статті:

Діяльнісна знаннево-інформаційна теорія цінності: концептуальна і чуттєво-емоційна теоретичні моделі.

Activity-based knowledge-information theory of value: conceptual and sensorial-emotional theoretical models

Видавництво:

ВД «Академперіодика» НАН України

Анотація:

УК: Розглянуто концептуальну і чуттєво-емоційну теоретичні моделі (схеми) діяльнісної знаннево-інформаційної теорії цінності (ДЗІТЦ) або діяльнісної теорії цінності знаннево-інформаційного продукту. Визначено основні онтологічні (новітня кореволуція, інтегративна картина економічної реальності), гносеологічні (постнекласика, критичний реалізм, триалектика, інтегративний метод), аксіологічні (універсалії культури, етос науки) й праксіологічні (імперативи синтагматичної революції) передумови та інтервал істинності ДЗІТЦ, її місце у темпоральному просторі загальної теорії цінності та фундаментальної економічної науки. З огляду на діалектику загального і особливого запропоновано концептуальну будову і структуру ДЗІТЦ як спеціальної теорії цінності у широкому сенсі, тобто складної системи синергетичного типу, єдності взаємопов'язаних та взаємодіючих теоретичних схем (моделей) як її підсистем. Концептуальна теоретична схема є своєрідним авангардом ДЗІТЦ. Теоретичні схеми – чуттєво-емоційна, емпірико-абстрактна, фундаментальна, - відповідають низхідним сходинам сходження від чуттєво-конкретного до гранично абстрактного. Теоретичні схеми – фундаментальна, часткові («розподіл», «обмін», «споживання»), інтегральна частково-прикладна, - відповідають висхідним сходинам сходження від вивченого і упорядкованого абстрактного до загального конкретного образу об'єкта. Безпосереднім об'єктом ДЗІТЦ є виробництво у широкому сенсі (ВШС) знаннево-інформаційного продукту (ЗІП), а також пізнавальна діяльність, її атрибути та результати, яка здійснюється у сферах олюднення та опредметнення сучасної інформаційно-цифрової економіки. Предметний простір ДЗІТЦ представлено ціннісними відносинами між акторами у процесі ВШС та пізнавальної діяльності щодо самого процесу та його основних результатів, насамперед ЗІП. Позначено техніко-економічний, загальноекономічний, соціально-економічний і організаційно-економічний виміри ДЗІТЦ. У чуттєво-емоційній теоретичній моделі акцентовано економічну цінність чуттєво-емоційного знаннево-інформаційного продукту як образу поверхневого шару наявного реального об'єкта.

Ключові слова: діяльність; цінність; теорія в широкому сенсі; інтервал істинності; знаннево-інформаційний продукт; загальна теорія цінності; діяльнісна знаннево-інформаційна теорія цінності; передумови і виміри теорії; концептуальна теоретична модель; чуттєво-емоційна теоретична модель.

EN: The conceptual and sensorial-emotional theoretical models (schemes) of the activity-based knowledge-information theory of value (AKITV) or the activity-based theory of the knowledge-

information product value are considered. The main ontological (recent co-revolution, integrative picture of economic reality), gnoseological (post-nonclassicism, critical realism, trialectic, integrative method), axiological (universals of culture, ethos of science) and praxeological (imperatives of syntagmatic revolution) prerequisites and the interval of truth for AKITV are defined, as well as its place in the temporal space of the general theory of value and fundamental economic science. Considering the dialectic of the general and the particular, the conceptual makeup and structure of AKITV as a special theory of value in a broad sense, that is, a complex synergistic-type system, a unity of interconnected and interacting theoretical schemes (models) as its subsystems, is proposed. The conceptual theoretical scheme is a kind of avant-garde in AKITV. Sensorial-emotional, empirical-abstract and fundamental theoretical schemes correspond to the descending steps in ascent from the sensorial-concrete to the utterly abstract. Fundamental, partial (“distribution”, “exchange”, “consumption”) and integral partial-applied theoretical schemes correspond to the ascending steps in ascent from the studied and ordered abstract image of the object to the general concrete one. The immediate object of AKITV is the production of a knowledge-information product in the broad sense, as well as cognitive activity (its attributes and outcomes), which is performed in the spheres of humanization and objectification of the modern information and digital economy. The subject space of AKITV is represented by value relations between actors in the process of production in a broad sense and cognitive activity concerning the process itself and its main outcomes, primarily the knowledge-information product. The technical-economic, general economic, socio-economic and organizational-economic dimensions of AKITV are indicated. In the sensorial-emotional theoretical model, the economic value of a sensorial-emotional knowledge-information product as an image of the surface layer of an existing real object is emphasized.

Keywords: activity; value; theory in a broad sense; truth interval; knowledge-information product; general theory of value; activity-based knowledge-information theory of value; prerequisites and dimensions of the theory; conceptual theoretical model; sensorial-emotional theoretical model.

31_ Бібліографічний опис статті:

Тарасевич В.М. Класичний античний поліс: форми привласнення та соціальні кластери. *Економічна теорія*. 2023. №1. С. 5-30. DOI: <https://doi.org/10.15407/etet2023.01.005>

Автор: Тарасевич, Віктор Миколайович

Ідентифікатор автора ORCID:

В. Тарасевич: ORCID 0000-0002-6997-0166

Назва статті:

Класичний античний поліс: форми привласнення та соціальні кластери

Classic Antique polis: forms of appropriation and social clusters

Видавництво:

Державна установа «Інститут економіки та прогнозування НАН України»,

Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Анотація:

УК: Ця стаття продовжує цикл публікацій про універсумну еволюцію античної цивілізації, її субцивілізацій та присвячена характеристиці соціально-економічної та соціальної структур класичного античного поліса, їх взаємозв'язків та суперечностей на прикладі Афін. Розглянуто зміни відносин влади-власності та ролі традиційних соціальних кластерів владної державної групи під впливом експансії демократичного інституційного порядку та зростання прошарку негромадян. Поразка династичних протоінститутів, конкуренція клановості та корпоративності, розвиток приватної власності громадян та демократичних процедур сприяли зміцненню особистого та колективного субакторів владної групи, її консолідації

перед посиленням економічних позицій неграмадян. Разом з тим колізія між владною групою як представником громадянської общини поліса та відносно відокремленою від неї організацією набуває нових якісних рис, у тому числі боротьби за перерозподіл централізованого надлишкового та необхідного продукту між субакторами владної групи та конвертації його частин з особисто-персонально-приватного корпоративно-кланово-колективного владно-власницького присвоєння у різні форми приватного привласнення членів владної групи. Виділено основні соціальні кластери класичного поліса (селяни, ремісники і торговці, аристократи, неродові багаті, наймані працівники, раби, громадянська община) та адекватні їм форми привласнення (особисто-кланове, кланово-приватне, кланово-та корпоративно-приватне, приватно та колективно-індивідуальне). Акцентовано увагу на між- та внутрішньокластерні суперечності з приводу привласнення надлишкового та необхідного продукту. Зроблено висновок про мережевий характер системи привласнення класичного поліса та доцільність її подальшого вивчення.

Ключові слова: античний поліс, владна група, влада-власність, соціальні кластери, форми привласнення, субактори владної групи, громадянська община, надлишковий і необхідний продукт, суперечності, мережа привласнення.

EN: This article continues the cycle of publications on the universum evolution of ancient civilization, its sub-civilizations and is devoted to the characteristics of the socio-economic and social structures of the classical ancient polis, their interrelations and contradictions using the example of Athens. Changes in power-property relations and the role of traditional social clusters of the powerful state group under the influence of the expansion of the democratic institutional order and the growth of the stratum of non-citizens are considered. The defeat of dynastic proto-institutions, the competition between clans and corporatism, the development of the private property of citizens and democratic procedures contributed to the strengthening of the personal and collective sub-actors of the power group, its consolidation in the face of the strengthening of the economic positions of non-citizens. At the same time, the conflict between the power group as a representative of the civil community of the policy and the organization relatively isolated from it acquires new qualitative features, including the struggle for the redistribution of the centralized surplus and necessary product between the sub-actors of the power group and the conversion of its parts from personal-personal-private corporate-clan-collective power-proprietary appropriation into various forms of private appropriation of members of the power group. The main social clusters of the classical polis (peasants, artisans and merchants, aristocrats, unborn rich, hired workers, slaves, civil community) and adequate to them forms of appropriation (personal-clan, clan-private, clan-and corporate-private, private labor, private exploitative and collective-individual) are identified. Attention is focused on inter- and intra-cluster contradictions regarding the appropriation of the surplus and necessary product. The conclusion is made about the network nature of the classical policy appropriation system and the expediency of its further study.

Key words: ancient polis, power group, power-property, social clusters, forms of appropriation, sub-actors of the power group, civil community, surplus and necessary product, contradictions, network of appropriation.

32_ Бібліографічний опис статті:

Faizova O.L., Faizova S.O., Motiakin I.V. Business image of the enterprise as a key factor of its competitiveness. *Матеріали VI Міжнародної конференції «Інноваційні технології в науці та освіті. Європейський досвід»* (16-18 січня 2024 р., Дніпро, Україна): Матеріали. Електронне видання. Дніпро, Журфонд, 2024. С.219-223. URL: https://nmetau.edu.ua/file/--sbornik-faro-2024-na_sayt.pdf (дата звернення: 13.06.2024)

Автори:

Фаїзова, Ольга Латифівна, Фаїзова, Світлана Олександрівна, Мотякін, Ігор Владиславович

Ідентифікатор авторів ORCID:

О. Фаїзова: ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7243-0726>; С. Фаїзова: ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7243-0726>; І. Мотякін: ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6279-5636>

Назва статті:

Business image of the enterprise as a key factor of its competitiveness

Діловий імідж підприємства як ключовий фактор його конкурентоспроможності

Видавництво:

Дніпро, Журфонд

Анотація:

EN: **Purpose.** The goal is to improve the methodology for evaluating the image of a value-oriented enterprise based on the concept of a balanced scorecard (BSC). **Methodology.** System-structural analysis and the method of logical generalization were used to clarify the essence and place of the image in the structure of the company's intangible assets, factor and economic-mathematical analysis - to form the BSC management panel and calculate the integral index of the corporate image; critical analysis - to compare alternative approaches to BSC formation and the role of the company's image in the implementation of its value growth strategy.

Findings. The role of intangible assets, business image of the enterprise as a strategic factor of success, competitiveness of the enterprise on the domestic and international markets is determined. As a basis for assessing the image of a domestic value-oriented enterprise, we chose the normative method of integral assessment of the investment attractiveness of enterprises and organizations. It involves determining the financial and economic status of the enterprise based on financial reporting data and includes the calculation of a group of indicators, the choice of which depends on the goals set by the investor. According to this approach, image assessment should consider assessment of financial performance, financial stability, and liquidity; results of analysis of business activity and profitability; scale of business; market indicators. The considered the sequence of calculating the integral index of the image of a value-oriented enterprise using the example of MF "Favourit Plus" LLC, which is one of the leaders of Ukraine among meat processing enterprises and aims to become a European-level enterpris. The proposed methodology for evaluating the image of a value-oriented enterprise, which considers the specifics of domestic enterprises, including branch ones. As its basis, the concept of a balanced scorecard - BSC was chosen. **Originality.** Considering the company's image as an element of competitive advantage means changing its place and role among the company's resources. An improved method of assessing the image of a value-oriented enterprise, which, unlike the known ones, involves the calculation of an integral index of the enterprise's corporate image based on a Balanced Scorecard. A comprehensive assessment of the indicator takes into account the following positive characteristics and rationale for the choice: a significant orientation to the expectations of the investment community; the possibility of taking into account the contribution of the enterprise's intellectual capital to the creation of its future value; ease of calculation and availability of perceiving the logic of the indicator at all levels of management; the ability to navigate the key factors of value creation and the value image of the enterprise to lower levels of management. **Practical value.** Visnovki robots can become victorious in the process of improving the system of corporate management of the enterprise.

Keywords: strategic management by an enterprise, strategy, strategic management technologies, Balanced Scorecard.

UK: **Мета.** Полягає в удосконаленні методики оцінки іміджу вартісноорієнтованого підприємства на основі концепції збалансованої системи показників (BSC). **Методика.** Використано системно-структурний аналіз та метод логічного узагальнення для уточнення сутності та місця іміджу в структурі нематеріальних активів підприємства, факторний та економіко-математичний аналіз – для формування управлінської панелі BSC та

розрахунку інтегрального індексу корпоративного іміджу; критичний аналіз – для порівняння альтернативних підходів до формування BSC та ролі іміджу підприємства у реалізації стратегії зростання його вартості. **Результати.** Визначена роль нематеріальних активів, ділового іміджу підприємства в якості стратегічного фактору успіху, конкурентоспроможності підприємства на внутрішньому та міжнародному ринках. За основу оцінки іміджу вітчизняного вартісноорієнтованого підприємства обрано нормативну методичку інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій. Вона передбачає визначення фінансово-економічного стану підприємства за даними фінансової звітності і включає в себе розрахунок групи показників, вибір яких залежить від цілей, що ставить перед собою інвестор. Згідно до цього підходу оцінка іміджу має враховувати: оцінювання фінансових результатів діяльності, фінансової стійкості та ліквідності; результати аналізу ділової активності й рентабельності; масштаб бізнесу; ринкові показники. Розглянута послідовність розрахунку інтегрального індексу іміджу вартісноорієнтованого підприємства на прикладі ТОВ МФ «Фаворит плюс», що є одним з лідерів України серед м'ясопереробних підприємств, та має на меті стати підприємством європейського рівня. Запропонована методика оцінки іміджу вартісноорієнтованого підприємства, що враховує специфіку вітчизняних підприємств, в тому числі галузеву. За її основу обрана концепція збалансованої системи показників – BSC. **Наукова новизна.** Розгляд іміджу підприємства як елемента конкурентної переваги означає зміну його місця й ролі серед ресурсів підприємства. Удосконалена методика оцінки іміджу вартісноорієнтованого підприємства, що, на відміну від відомих, передбачає розрахунок інтегрального індексу корпоративного іміджу підприємства на основі збалансованої системи показників. Комплексна оцінка показника враховує як позитивні характеристики та аргументацію вибору: значну орієнтацію на очікування інвестиційного співтовариства; можливість врахування внеску інтелектуального капіталу підприємства у створення його майбутньої вартості; простоту розрахунку та доступність сприйняття логіки показника на всіх рівнях управління; можливість навігації ключових факторів створення вартості та ціннісного іміджу підприємства на нижчі рівні управління. **Практична значимість.** Висновки роботи можуть бути використані в процесі удосконалення системи корпоративного управління підприємством.

Ключові слова: конкурентоспроможність підприємства, діловий імідж підприємства, збалансована система показників.

33_Бібліографічний опис статті:

Faizova O.L., Motiakin I.V. INTANGIBLE FACTORS OF INTERNATIONAL COMPETITIVENESS OF THE ENTERPRISE. INTANGIBLE FACTORS OF INTERNATIONAL COMPETITIVENESS OF THE ENTERPRISE. *Управління проєктами. Перспективи розвитку проєктного та нейроменеджменту, інформаційних технологій управління, технологій створення та використання об'єктів права інтелектуальної власності, трансфер технологій* : зб. наук. пр. VI Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (21-22 берез. 2024 р.) / за ред. В. О. Петренка, В. М. Молоканової, Г. К. Дорожка ; УДУНТ, УКРНЕТ, НДІІВ НАПрН України. Дніпро : Укр. держ. ун-т науки і технологій, 2024. С.400-406. URI: <https://crust.ust.edu.ua/handle/123456789/18420>

Автори: Фаїзова, Ольга Латифівна, Мотякін, Ігор Владиславович

Ідентифікатор авторів ORCID:

О.Фаїзова: ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7243-0726>; I. Мотякін: ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6279-5636>

Назва статті:

INTANGIBLE FACTORS OF INTERNATIONAL COMPETITIVENESS OF THE ENTERPRISE.
НЕМАТЕРІАЛЬНІ ФАКТОРИ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Видавництво:

Український державний університет науки і технологій

Анотація:

EN: **Purpose.** It consists in improving the structuring of the factors of international competitiveness of the enterprise. **Methodology.** System-structural analysis and the method of logical generalization were used to clarify the essence of international competitiveness and factors of its improvement at the enterprise level, factor and critical analysis - to substantiate the role of intellectual capital as a key factor of international competitiveness in the conditions of globalization of the world economy. **Findings.** The work proves the necessity of dividing the factors of international competitiveness of the enterprise into tangible and intangible ones. The essence and structure of intangible factors of the international competitiveness of the enterprise were analyzed. The leading role of the enterprise's intellectual capital in increasing international competitiveness, which meets the requirements of the innovative development of the world economy, is determined. Management capital acquires the status of an integrating element of intellectual capital, acts as a driving factor in the growth of the quality of human, informational and organizational capital of the enterprise. The effectiveness of the management decision-making system, i.e. the ability to successfully develop business, create new, more advanced technologies, brands, acquires much greater value for increasing competitiveness compared to the already accumulated technological potential, tangible assets of the enterprise. **Originality.** The analysis of the factors of the international competitiveness of the enterprise enables the conclusion that the innovative development of the economy is characterized by changes in the structure of intellectual capital, which is traditionally represented by the human, informational and organizational capital of the enterprise. . In contrast to their existing classification, it is advisable to single out management capital as an independent component, based on the growing role of the management factor in increasing the international competitiveness of the enterprise. **Practical value.** Visnovki robots can become victorious in the process of improving the system of corporate management of the enterprise.

Keywords: international competitiveness of the enterprise; intangible factors of international competitiveness of the enterprise; intellectual capital.

UK: **Мета.** Полягає в удосконаленні структурування факторів міжнародної конкурентоспроможності підприємства. **Методика.** Використано системно-структурний аналіз та метод логічного узагальнення для уточнення сутності міжнародної конкурентоспроможності та факторів її підвищення на рівні підприємства, факторний та критичний аналіз – для обґрунтування ролі інтелектуального капіталу як ключового фактору міжнародної конкурентоспроможності в умовах глобалізації світової економіки. **Результати.** В роботі доведено необхідність ділення факторів міжнародної конкурентоспроможності підприємства на матеріальні та нематеріальні. Проаналізовано сутність та структуру нематеріальних факторів міжнародної конкурентоспроможності підприємства. Визначено провідну роль інтелектуального капіталу підприємства у підвищенні міжнародної конкурентоспроможності, що відповідає вимогам інноваційного розвитку світової економіки. Управлінський капітал набуває статусу інтегруючого елемента інтелектуального капіталу, виступає рушійним фактором зростання якості людського, інформаційного та організаційного капіталу підприємства. Ефективність системи прийняття управлінських рішень, тобто здатність успішно розвивати бізнес, створювати нові, більш досконалі технології, бренди, набуває значно більшої цінності для підвищення конкурентоспроможності порівняно до вже нагромадженого технологічного потенціалу, матеріальних активів підприємства. **Наукова новизна.** Аналіз факторів міжнародної

конкурентоспроможності підприємства уможливорює висновок, що інноваційний розвиток економіки характеризується змінами структури інтелектуального капіталу. На відміну від існуючої їх класифікації, доцільно виокремити управлінський капітал як самостійний компонент, виходячи із зростаючої ролі фактору управління у підвищенні міжнародної конкурентоспроможності підприємства. **Практична значимість.** Висновки роботи можуть бути використані в процесі удосконалення системи корпоративного управління підприємством.

Ключові слова: конкурентоспроможність підприємства, діловий імідж підприємства, збалансована система показників.

34_ Бібліографічний опис статті:

Білоцерківець В.В., Завгородня О.О. Економіко-кліометричні виміри інноваційної діяльності Вільяма Шекспіра в пізньоелизаветинську добу: від диверсифікації до синергії інвестицій. *Інвестиції: практика і досвід.* 2023. №10. С. 14-19. URL: <https://nauka.com.ua/index.php/investplan/article/view/1503/1513>. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.10.14> (Видання включене та індексується у міжнародній базі даних наукових видань Index Copernicus - ID=32432, фахове, категорія Б) (<https://journals.indexcopernicus.com/search/details?id=32432>)

Автори: Білоцерківець, Володимир Вікторович, Завгородня, Олена Олександрівна

Ідентифікатор авторів ORCID:

В. В. Білоцерківець: ORCID 0000-0002-6740-4611;

О. О. Завгородня: ORCID 0000-0002-6546-1356

Назва статті:

Економіко-кліометричні виміри інноваційної діяльності Вільяма Шекспіра в пізньоелизаветинську добу: від диверсифікації до синергії інвестицій
Economic and cliometric dimensions of innovative activity of William Shakespeare in the latest Elizabethan era: from diversification to synergy of investments

Видавництво:

Інвестиції: практика та досвід

Анотація:

УК: У статті досліджується діяльність Вільяма Шекспіра як новатора не тільки у сфері драматургії, поезії та театральній діяльності, але й як інноватора у просторі бізнесових рішень, ефективного та успішного інвестора. Окреслено основні вектори історично-економічних пошуків в області творчості Вільяма Шекспіра як літератора та активного актора соціально-економічного життя. Показано роль грантів у театральній справі та проведено осучаснення їх величини з урахуванням зростання рівня цін за минулі століття. Проаналізовано зміст та особливості соціально-економічних відносин між власником, пайовиками та найманими робітниками у театрах пізньоелизаветинської доби. Визначено та обґрунтовано економічні виміри реалізації Шекспіром прагнення до нобілітацію. Показано інноваційну стратегію диверсифікації інвестиційних проектів, яку застосовував Шекспір в іпостасі економічного актора, наголошено на важливості лихварства як джерела покращення його соціально-економічного стану.

Ключові слова: диверсифікація інвестицій, синергія інвестицій, лихварство, підприємництво, пізньоелизаветинська економіка, рантє, діяльність Вільяма Шекспіра

EN: The article provides a study the activity of William Shakespeare as an innovator in the field of drama, poetry and theatrical activity, also as an innovator in the space of business solutions, an effective and successful investor. The main vectors of historical and economic research in the field

of William Shakespeare's work as a writer and an active actor of socio-economic life are outlined. The role of grants in the theatrical business of an outstanding thinker of medieval England is shown, and their amount has been updated taking into account the increase in the level of prices over the past centuries. The content and features of socio-economic relations between the owner, shareholders and hired workers in the theaters of the late Elizabethan era are analyzed. The significance of William Shakespeare's investments in theatrical entrepreneurship as successful capital investments is revealed. Investments provided the investor with an annual average profit of about UAH 2.5 million. It is illustrated that one of the markers of the efficiency of William Shakespeare's investments is the rate of return. The rate of profit at the Globe Theater exceeded the average rate of profit in the national economy of England at the end of the 16th century. The economic dimensions of Shakespeare's realization of the aspiration to ennoblement are defined and substantiated. The significance of investments in ensuring the positive completion of this process is emphasized. In particular, the emphasis is on obtaining new opportunities for Shakespeare as an investor regarding the free acquisition of land, the purchase of the right to church tithes, the acquisition of extraterritorial status, etc. The innovative strategy of diversification of investment projects, which was used by Shakespeare as an economic actor, is shown. The importance of usury as a source of improving its socio-economic condition is emphasized. The risks and dangers of usurious activity, its social background in the conditions of the dominance of a religious worldview are shown. The role of land investments for the purpose of obtaining rent and investments in agricultural production for the purpose of obtaining profit, which were carried out by William Shakespeare as an economic actor in the framework of the strategy of ensuring synergy of investments, is determined.

Keywords: investment diversification, investment synergy, usury, entrepreneurship, late Elizabethan economy, rentier, activity of William Shakespeare.

35_ Бібліографічний опис статті:

Білоцерківець В.В., Завгородня О.О. Економіко-історичні засади розвитку міжнародної мережі закладів вищої освіти: стратегії, моделі, наслідки. *Економіка та суспільство*. 2024. №60. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3570/3502> DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-29> (Видання включене та індексується у міжнародній базі даних наукових видань Index Copernicus - ID=44346, фахове, категорія Б) (<https://journals.indexcopernicus.com/search/details?id=44346>)

Автори: Білоцерківець, Володимир Вікторович, Завгородня, Олена Олександрівна

Ідентифікатор авторів ORCID:

В. В. Білоцерківець: ORCID 0000-0002-6740-4611;

О. О. Завгородня: ORCID 0000-0002-6546-1356

Назва статті:

Економіко-історичні засади розвитку міжнародної мережі закладів вищої освіти: стратегії, моделі, наслідки

Economic and historical basis for the development of an international network of universities: strategies, models, consequences

Видавництво:

Економіка та суспільство

Анотація:

УК: Стаття присвячена дослідженню економічних, соціальних, історичних, технологічних, організаційних тощо засад становлення та розвитку міжнародної мережі закладів вищої освіти. Проведено аналіз основних стратегій та моделей формування та еволюції закладів

вищої освіти, виокремлено їх специфічні особливості в історичному та географічному контексті. Виокремлено відповідно до хронологічної лінійки етапи піднесення університетської освіти, окреслено особливості її зародження та становлення на теренах Середземномор'я, Південної, Центральної та Західної Європи. Показано роль університетів у сприянні розквіту національних економік феодальних держав, що забезпечили або автохтонне зародження закладів вищої освіти в межах власних територій або підтримали їх зовнішню імплантацію. Визначено, що історичний розвиток міжнародної європейської мережі закладів вищої освіти обумовив формування сучасної університетської системи, здобутки якої в значній мірі вплинули на еволюцію національної системи вищої освіти.

Ключові слова: вища освіта, заклади вищої освіти, стратегії та моделі розвитку, міжнародна мережа університетів, економічні та історичні засади

EN: The purpose of the research is to study the economic, social and historical foundations of the formation and development of the international network of higher education institutions, their evolution models and strategies, influence on the formation and further development of the national economies of European countries. The article analyzes the main strategies and models of the formation and evolution of higher education institutions. Their specific features are highlighted in the historical and geographical context. Special attention is paid to the study of the historical and economic component in the multidimensional set of factors that determined and determine the peculiarities of the development of the higher education system on a national and international scale. The stages of the rise of university education are distinguished according to the chronological line. The article analyzes the peculiarities of its origin and development in the Mediterranean, Southern, Central, Western Europe. The meaningful features of the organization of the educational, scientific, methodical process in various models of the formation of higher education institutions are revealed. The role of universities in promoting the flourishing of national (micro-national) economies of feudal states, which ensured either the autochthonous birth of higher education institutions within their own territories or supported their external implantation, is shown. At the same time, the economic conditions of the formation of university education are analyzed. It is shown that an important factor in the effective development of higher education institutions was the political competition between those in power. The role of providing numerous donations on their part, with the corresponding establishment of patronage and granting of privileges to universities and the academic community, was revealed, which was supposed to emphasize the advantages of their states and state policy, to exalt the autocrats as among their contemporaries. It was determined that the historical, structural and meaningful development of the international European network of higher education institutions determined the formation of the modern university system. It is shown that her achievements had a significant influence and will continue to influence the evolution of the national system of higher education.

Keywords: higher education, higher education institutions, development strategies and models, international network of universities, economic and historical foundations

36_ Бібліографічний опис статті:

Білоцерківець В.В., Завгородня О.О. Напрями удосконалення механізму управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств в умовах інформаційно-інноваційного сьогодення: від автономії до колаборації та комплаєнсу. *Проектний та логістичний менеджмент: нові знання на базі двох методологій. Том 7* : збірник наукових праць. Одеса: КУПІСНКО СВ, 2023. С.32-35. DOI: 10.30888/2616-8936.2023-07. ISSN 2616-8936 URL: https://drive.google.com/file/d/1HoR-zN2ivWDuZMFP_4yBLkGu5Z3stvfZ/view

Автори: Білоцерківець, Володимир Вікторович; Завгородня Олена Олександрівна

Ідентифікатор авторів ORCID:

В. В. Білоцерківець: ORCID 0000-0002-6740-4611;

О. О. Завгородня: ORCID 0000-0002-6546-1356

Назва статті:

Напрями удосконалення механізму управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств в умовах інформаційно-інноваційного сьогодення: від автономії до колаборації та комплаєнсу.

Directions for improving the mechanism of managing the international competitiveness of enterprises in the conditions of information and innovation today: from autonomy to collaboration and compliance.

Видавництво:

Одеса: КУПРІЄНКО СВ

Анотація:

УК: У статті досліджено причини та особливості трансформації конкурентних відносин та конкурентного середовища в умовах економічної глобалізації, інтенсифікація якої пов'язується із масовим переходом економічних суб'єктів до моделі відкритих інновацій. Акцентовано увагу на асиметричних формах конкуренції, за яких висока імовірність успіху у конкурентній боротьбі забезпечується унікальними конкурентними перевагами, набуті завдяки: 1) економічно активному, високо-кваліфікованому, схильному до творчості та підприємництва соціальному капіталу; проблемно орієнтованого науково-технічного сектору, різномісним інноваційним системам, що забезпечують неперервний потік інновацій й посилюють міжнародну конкурентоспроможність вітчизняної продукції; 3) вибагливому внутрішньому споживача з помірною схильністю до імпорту. Розкрито актуальність комплаєнс-менеджменту, що забезпечує гармонізацію внутрішніх стандартів якості із міжнародними, уможливорює інтеграцію вітчизняних підприємств у глобальні ланцюги створення вартості, дозволяє їм долати митні кордони, зокрема оминати чисельні "пастки" прихованого нетарифного протекціонізму. Обґрунтовано, що підвищення рівня взаємозалежності суб'єктів конкуренції підштовхує їх конструктивної інтеграції та колаборації для вирішення спільних проблем, що за масштабами та наслідками виходять за межі локальних мікроекономічних просторів.

Ключові слова: конкурентоспроможність, глобальна конкуренція, асиметрична конкуренція, комплаєнс, управлінське рішення, зовнішньоекономічна діяльність, підприємство.

EN: The article examines the reasons and features of the transformation of competitive relations and the competitive environment in the conditions of economic globalization, the intensification of which is associated with the mass transition of economic entities to the model of open innovation. Attention is focused on asymmetric forms of competition, in which a high probability of success in competition is provided by unique competitive advantages acquired thanks to: 1) economically active, highly qualified, creative and entrepreneurial social capital; 2) problem-oriented scientific and technical sector, multi-level innovation systems that ensure a continuous flow of innovations and strengthen the international competitiveness of domestic products; 3) a demanding domestic consumer with a moderate propensity to imports. There is discovered the relevance of compliance management, which ensures the harmonization of internal quality standards with international ones, enables the integration of domestic enterprises into global value creation chains, allows them to overcome customs borders, in particular to bypass the numerous "traps" of hidden non-tariff protectionism. It is substantiated that increasing the level of interdependence of competition subjects pushes them to constructive integration and collaboration to solve common problems, the scope and consequences of which go beyond local microeconomic spaces.

Key words: competitiveness, global competition, asymmetric competition, compliance, management decision, foreign economic activity, enterprise.

37_ Бібліографічний опис статті:

Білоцерківець В.В., Завгородня О.О., Жмуренко В.Г. Міжнародні конкурентні переваги як базовий конструкт національних програм і проєктів розвитку експорту. *Управління проєктами. Перспективи розвитку проєктного та нейроменеджменту, інформаційних технологій управління, технологій створення та використання об'єктів права інтелектуальної власності, трансфер технологій*: зб. наук. пр. VI Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (21–22 берез. 2024 р.). Дніпро: Укр. держ. ун-т науки і технологій, 2024. С. 62-68. DOI: 10.15802/978-617-7440-41-2. URL: <https://crust.ust.edu.ua/handle/123456789/18420>

Автори: Білоцерківець, Володимир Вікторович; Завгородня, Олена Олександрівна; Жмуренко, Віталій Геннадійович.

Ідентифікатор авторів ORCID:

В. Білоцерківець: ORCID 0000-0002-6740-4611;
О. Завгородня: ORCID 0000-0002-6546-1356;
В. Жмуренко: ORCID 0009-0004-1465-3050

Назва статті:

Міжнародні конкурентні переваги як базовий конструкт національних програм і проєктів розвитку експорту.

International competitive advantages as a basic construct of national export development programs and projects.

Видавництво:

Дніпро: Укр. держ. ун-т науки і технологій

Анотація

УК: Обґрунтовано актуальність дослідження проблематики відтворення та розвитку експортного потенціалу; узагальнено та систематизовано перелік імпакт-факторів формування міжнародних конкурентних переваг національної економіки; акцентовано увагу на провідній ролі інтелектуального лідерства, бізнес-стратегій і комплаєнс-компетентностей суб'єктів господарювання для розвитку конкурентних переваг вищого порядку; запропонований погляд на структуру експортного потенціалу як тріади "міжнародні конкурентні переваги, експортна ініціатива та експортна компетентність".

Ключові слова: конкурентні переваги, експортний потенціал, міжнародна конкурентоспроможність, зовнішня торгівля.

EN: The relevance of the research of the problems of reproduction and development of export potential is substantiated; the list of impact factors for national international competitive advantages' formation is summarized and systematized; attention is focused on the leading role of intellectual leadership, business strategies and compliance competencies of economic entities for the development of competitive advantages of a higher order; the view on the structure of export potential as a triad of "international competitive advantages, export initiative and export competence are proposed.

Key words: competitive advantages, export potential, international competitiveness, foreign trade.

38_ Бібліографічний опис статті:

Білоцерківець В.В., Завгородня О.О., Завгородній К.О. Засади та драйвери розвитку експортного потенціалу національної економіки. *Інноваційні технології в науці та освіті. Європейський досвід* : матеріали VI Міжнар. конф. (Дніпро, Україна, 16–18 січня 2024 р.) /

укл. Т. С. Хохлова, Ю. О. Ступак. Дніпро: Журфонд, 2024. С.101-105. URL: https://nmetau.edu.ua/file/--sbornik-faro-2024-na_sayt.pdf. ISBN 978-966-934-522-6.
URL: <https://crust.ust.edu.ua/handle/123456789/18012>

Автори: Білоцерківець, Володимир Вікторович; Завгородня, Олена Олександрівна; Завгородній, Костянтин Олександрович.

Ідентифікатор авторів ORCID:

В. Білоцерківець: ORCID 0000-0002-6740-4611

О. Завгородня: ORCID 0000-0002-6546-1356

К. Завгородній: ORCID 0009-0000-0870-8677

Назва статті

Засади та драйвери розвитку експортного потенціалу національної економіки.

Principles and drivers of the development of the export potential of the national economy.

Видавництво:

Дніпро. Журфонд

Анотація

УК: Обґрунтовано, що підтримка та активізація експортної діяльності є невід'ємним елементом та передумовою успішної реалізації національної стратегії соціально-економічного розвитку. Пропонується погляд на державну політику в сфері стимулювання експорту як погоджену сукупність рішень та дій, що націлена на розширене відтворення експортного потенціалу національної економіки та її суб'єктів господарювання, зміцнення їх ринкових позицій внаслідок посилення міжнародних конкурентних переваг, підвищення управлінської експортної компетентності та розвиток експортної ініціативи на усіх рівнях національної економічної системи. У зв'язку з цим вважається доцільним включення до переліку пріоритетів державної підтримки в сфері вищої освіти підготовку фахівців з освітніх програм, сфокусованих на міжнародній економічній діяльності.

Ключові слова: відкрита економіка, міжнародна економічна діяльність, потенціал розвитку, експорт, експортна компетенція, експортна ініціатива, національні конкурентні переваги.

EN: It is substantiated that the support and activation of export activity is an integral element and a prerequisite for the successful implementation of the national strategy of socio-economic development. Meaningfully, the state policy in the field of export promotion represents an agreed totality decisions and actions aimed at expanding the export potential of the national economy and its business entities, strengthening their market positions as a result of strengthening international competitive advantages, increasing managerial export competence and developing export initiatives at all levels of the national economic system. In this regard, it is considered appropriate to include in the list of priorities of state support in the field of higher education the training of specialists from educational programs focused on international economic activity.

Key words: open economy, international economic activity, development potential, export, export competence, export initiative, competitive advantages.

39_ Бібліографічний опис статті:

Білоцерківець В.В., Завгородній К.О., Кошевий М.В. Перспективи форсованого розвитку інформаційного суспільства: від фантазмів до реалій. *Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Бізнес-аналітика: моделі, інструменти та технології»*. 5-6 бер. 2024. К.: НАУ, 2024. – С.495-499. URL: http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/13597/1/%d0%97%d0%b1%d1%96%d1%80%d0%bd%d0%b8%d0%ba_%d0%91%d0%90%d0%a6%d0%95_2024.pdf

Автори: Білоцерківець, Володимир Вікторович; Завгородній, Костянтин Олександрович; Кошевий, Максим Володимирович.

Ідентифікатор авторів ORCID:

В. Білоцерківець: ORCID 0000-0002-6740-4611

К. Завгородній: ORCID 0009-0000-0870-8677

М. Кошевий

Назва статті

Перспективи форсованого розвитку інформаційного суспільства: від фанта змів до реалій.

Prospects of the forced development of the information society: from fantasy to reality.

Видавництво:

Київ : Національний авіаційний університет

Анотація

UK: В роботі досліджено проблеми становлення сучасного інформаційного суспільства та перспективи його прискореного розвитку, засадничі питання історичного формування постіндустріального та інформаційного суспільства, проблеми розвитку ряду категорій, що віддзеркалює явища та процеси, притаманні інформаційній економіці та інформаційному суспільству, особливості застосування комплексної державної політики щодо підтримки реалізації форсованої діджиталізації в умовах глобалізації.

Ключові слова: інформаційне суспільство, національна економіка України, процеси діджиталізації, постіндустріальне суспільство, форсований розвиток, інформаційна економіка.

EN: The work examines the problems of the formation of the modern information society and the prospects for its accelerated development, the fundamental issues of the historical formation of the post-industrial and information society, the problems of the development of a number of categories that reflect the phenomena and processes inherent in the information economy and the information society, the features of the application of a complex state policy to support the implementation of forced digitization in the conditions of globalization.

Keywords: information society, national economy of Ukraine, digitization processes, post-industrial society, forced development, information economy.

40_ Бібліографічний опис статті:

Завгородня О.О., Ткаленко Д.Д. Перспективи інноваційно-інформаційного розвитку України під впливом гіперконкурентних загроз та викликів. *The 11th International scientific and practical conference "Progressive research in the modern world"* (July 20-22, 2023). BoScience Publisher, Boston, USA. 2023. P. 177-185. URL: <https://sci-conf.com.ua/xi-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-progressive-research-in-the-modern-world-20-22-07-2023-boston-ssh-arhiv/>

Автори Завгородня, Олена Олександрівна, Ткаленко, Данило Дмитрович.

Ідентифікатор авторів ORCID:

О. Завгородня: ORCID 0000-0002-6546-1356

Д. Ткаленко: ORCID 0009-0000-1720-0752

Назва статті:

Перспективи інноваційно-інформаційного розвитку України під впливом гіперконкурентних загроз та викликів.

Prospects of innovative and informational development of Ukraine under the influence of hypercompetitive threats and challenges.

Видавництво:

BoScience Publisher, Boston, USA

Анотація:

UK: Розглянуто особливості трансформації конкурентних відносин та конкурентного середовища в умовах економічної глобалізації; відзначено, що пріоритетом національної конкурентної політики доби глобалізації є орієнтація на перспективну стратегічну конкурентоспроможність, обумовлену поглядом з плановано-очікуваного майбутнього у сьогодення й засновану на синергії абсолютних та відносних конкурентних переваг за домінації імпаکت-факторів інноваційного походження; досліджено перспективи інноваційно-інформаційного розвитку національної економіки України в умовах поширення та інтенсифікації гіперконкурентних викликів.

Ключові слова: інноваційно-інформаційний розвиток, глобальна конкуренція, гіперконкуренція, конкурентоспроможність, конкурентні переваги, інновації.

EN: The peculiarities of the transformation of competitive relations and the competitive environment in the conditions of economic globalization are considered; it was noted that the priority of the national competitive policy in the era of globalization is the orientation towards long-term strategic competitiveness, conditioned by a view from the planned-expected future into the present and based on the synergy of absolute and relative competitive advantages under the dominance of impact factors of innovative origin; the prospects of innovative and informational development of the national economy of Ukraine in the conditions of the spread and intensification of hypercompetitive challenges are investigated.

Key words: innovative and informational development, global competition, hypercompetition, competitiveness, competitive advantages, innovations.

41_ Бібліографічний опис статті:

Бандоріна Л.М., Жмуренко В.Г., Завгородній К.О., Завгородня О.О. Актуальні проблеми і пріоритетні напрями розвитку експортного потенціалу національної економіки. *Економічна кібернетика: інструменти і методи дослідження та організації економічних процесів:* збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської інтернет-конференції, м. Дніпро, 1-2 березня 2024 р. Дніпро : УДУНТ, 2024. С. 90-94. URL: http://nmetau.edu.ua/file/zbirnik_naukovih_prats-2024.pdf

Автори: Бандоріна, Лілі Миколаївна; Жмуренко, Віталій Геннадійович; Завгородня, Олена Олександрівна; Завгородній, Костянтин Олександрович.

Ідентифікатор авторів ORCID:

Л. Бандоріна: ORCID 0000-0003-1383-3098

В. Жмуренко: ORCID 0009-0004-1465-3050

О. Завгородня: ORCID 0000-0002-6546-1356

К. Завгородній: ORCID 0009-0000-0870-8677

Назва статті:

Актуальні проблеми і пріоритетні напрями розвитку експортного потенціалу національної економіки.

Current problems and priority directions for the development of the export potential of the national economy.

Видавництво:

Анотація:

UK: У статті досліджено зміст, ознаки, структуру та наслідки реалізації експортного потенціалу макроекономічної системи; розширено класифікацію форм прояву експортного потенціалу та його базового конструктивного елементу – міжнародних конкурентних переваг. Запропоновано рекомендації щодо розвитку національного експортного потенціалу, акцентовано увагу на необхідності підвищення технологічного рівня експортного потенціалу України, опору суб'єктів господарювання на технологічні, наукоємно-інноваційні й цінові (ефект масштабу) конкурентні переваги, розширення географії його реалізації та масштабів горизонтальної перехресної зовнішньої торгівлі.

Ключові слова: потенціал, експорт, відтворення, макроекономічна система, міжнародна конкурентоспроможність.

EN: The article explored the content, features, structure and effects of the implementation of the export potential of the macro-economic system. The classification of forms of manifestation of export potential and its basic structural element – international competitive advantages – has been expanded. There were proposed recommendations regarding the development of the national export potential, accented attention to the need to increase the technological level of the export potential of Ukraine, the support of business entities on technological, scientific-innovative and price (scale effect) competitive advantages, the expansion of geography of its implementation and the scale of horizontal cross-border foreign trade.

Key words: potential, export, reproduction, macroeconomic system, international competition.

42. Бібліографічний опис статті:

Леонідов І.Л. Інтелектуальне підприємництво: аспект власності та привласнення інтелектуального продукту. *Управління проєктами. Перспективи розвитку проєктного та нейроменеджменту, інформаційних технологій управління, технологій створення та використання об'єктів права інтелектуальної власності, трансфер технологій* : зб. наук. пр. VI Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (21–22 берез. 2024 р.) / за ред. В. О. Петренка, В. М. Молоканової, Г. К. Дорожка ; УДУНТ, УКРНЕТ, НДІПВ НАПрН України. Дніпро : Укр. держ. ун-т науки і технологій, 2024. С.781-787. URL: https://nmetau.edu.ua/file/zbirnik_naukovih_prats_udunt_2024.pdf

Автори: Леонідов Ігор Леонідович.

Ідентифікатор авторів ORCID:

І. Леонідов: ORCID ID 0000-0001-7369-2464

Назва статті:

Інтелектуальне підприємництво: аспект власності та привласнення інтелектуального продукту.

Intellectual enterprise: aspect of ownership and appropriation of intellectual product.

Видавництво:

Український державний університет науки і технологій

Анотація:

UK: **Мета.** Виявлення впливу факторів зміни масштабів відтворення привласнення інтелектуального продукту у сфері інтелектуального підприємництва. **Методика.** Варіант інтеграційного методу. **Результати.** Виявлено вплив факторів зміни масштабів відтворення акторів привласнення інтелектуального продукту у сфері виробництва засобів виробництва.. **Наукова новизна.** Функціонал факторів зміни масштабів відтворення акторів

привласнення інтелектуального продукту в сфері виробництва засобів виробництва формалізовано системою рівнянь. **Практична значимість.** На її основі можлива розробка інструментів державного регулювання інтелектуального підприємництва в період повоєнної відбудови економіки України.

Ключові слова: повоєнна відбудова, інтелектуальне підприємництво, власність та привласнення інтелектуального продукту.

EN: **Purpose.** Find the general and specific factors of change of scales of reproduction of appropriation of intellectual product into sphere of intellectual activities. **Methodology.** When implementing this research work, its authors used an analytical method by which the studied problems were considered in their development and unity. **Findings.** Action of factors of change of scales of reproduction of actors of appropriation of intellectual product in the sphere of production of means of production was found out. **Originality.** The functional of factors of change of scales of reproduction of actors of appropriation of intellectual product in the sphere of production of means of production was formalized via the system of equalizations. **Practical value.** On the basis of this system will possible the making of instruments of government regulation of intellectual entrepreneurship is in the period of post-war reconstruction of economics of Ukraine.

Keywords: post-war reconstruction, intellectual entrepreneurship, ownership and appropriation of intellectual product.

43_Бібліографічний опис статті:

Леонідов І.Л. Інституціоналізація привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту: інструменти державного регулювання. *Економічна кібернетика: інструменти і методи дослідження та організації економічних процесів* : збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської інтернет-конференції, м. Дніпро, 1-2 березня 2024 р. Дніпро : УДУНТ, 2024. С. 151-165. URL: http://nmetau.edu.ua/file/zbirnik_naukovih_prats-2024.pdf

Автори: Леонідов Ігор Леонідович.

Ідентифікатор авторів ORCID:

І. Леонідов: ORCID ID 0000-0001-7369-2464

Назва статті:

Інституціоналізація привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту: інструменти державного регулювання.

Intellectual enterprise: aspect of ownership and appropriation of intellectual product.

Видавництво:

Укр. держ. ун-т науки і технологій

Анотація:

UK: **Мета.** Виявлення інструментів державного регулювання інституціоналізації привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту. **Результати.** Аналіз підходів щодо державного регулювання інституціоналізації привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту підтвердив відмінності поглядів на характеристики змісту алокації економічних процесів: в аспектах певної сукупності прав власності, трансакційних витрат, організаційному, каузальному тощо. **Наукова новизна.** Доповнено класифікацію державного регулювання інституціоналізації привласнення інтелектуального продукту за критерієм «складових змісту привласнення» як регулювання трансферу інтелектуального продукту (в частині його набуття) та регулювання виробничого використання інтелектуального продукту (в частині його належності). **Практична значимість.** Для державного регулювання інституціоналізації привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту.

Ключові слова: повоєнна відбудова, державне регулювання, власність та привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту.

EN: **Purpose.** Find the instruments of government regulation of institutionalization of appropriation of intellectual product. **Methodology.** When implementing this research work, its authors used an analytical method by which the studied problems were considered in their development and unity. **Findings.** Differences of looks to characteristics of contents of allocation of economic processes : in the aspects of certain sets of ownership, transaction costs, organizational, causal and others like that were confirmed then per by analyzes of approaches in relation to government regulation. **Originality.** Classification of government regulation of institutionalization of appropriation of intellectual product on the criterion of "elements of contents of appropriation" as adjusting of transfer of intellectual product (in part of his acquisition) and adjusting of the productive use of intellectual product (in part of his belonging) was complemented. **Practical value.** For government regulation of institutionalization of appropriation of intellectual product.

Keywords: post-war reconstruction, government regulation, ownership and appropriation of intellectual product.